

**Estudi sobre els aspectes de la modalitat on line en el
Grau en Humanitats i la seva incidència en el procés
d'aprenentatge**

INFORME FINAL

GRAU HUMANITATS

Febrer, 2021

UNIVERSITAT POMPEU FABRA

INDEX

1. INTRODUCCIÓ.....	3
2. OBJECTIUS DE L'ESTUDI	3
3. METODOLOGIA I EINES DE RECOLLIDA DE DADES.....	3
3.1 EINA 1: L'ENQUESTA	4
- 3.1.1 PRIMERA ENQUESTA MIXTA.....	4
- 3.1.2 SEGONA ENQUESTA CUANTITATIVA.....	4
3.2 EINA 2: FOCUS GROUP.....	5
3.2.1 OBJECTIUS DEL FG	5
3.2.2 PARTICIPANTS.....	5
3.2.3 TEMES I PREGUNTES PROPOSADES PEL FG	6
4. APORTACIÓ I ANÀLISI DELS RESULTATS.....	7
5. CONCLUSIONS	53

1. INTRODUCCIÓ

La suspensió sobtada de les classes presencials a les Universitats, i es el cas que ocupa aquest estudi al professorat d'Humanitats de la UPF, ha suposat haver d'afrontar el repte de virtualitzar l'ensenyament tot adaptant la docència. Aquest nou escenari ha demanat incorporar continguts, activitats i espais d'interacció que fins ara no s'havien contemplat.

L'alumnat, a l'altra banda, també s'ha hagut d'esforçar per adaptar-se a aquest tipus d'ensenyament a distància que sovint requereix de noves habilitats, com l'autoregulació, que la presencialitat no requereix.

Després de dos trimestres lectius on el professorat d'Humanitats ha incorporat diferents estratègies pedagògiques per al desenvolupament del seu Pla d'Estudis, s'ha volgut valorar quins han estat els aspectes que han funcionat millor, quins requereixen d'una nova adaptació o mirada i com ha estat el resultat en l'aprenentatge de l'alumnat.

Es presenta l'informe definitiu de les dades obtingudes en les **quatre fases de l'estudi**:

- 1.- Enviament d'una primera **enquesta en línia de caràcter mixt (qualitativa i quantitativa)** a tot l'alumnat del Grau d'Humanitats.
- 2.- **Anàlisi quantitativa i qualitativa** de les dades extrapolades d'aquesta primera enquesta i redacció d'un informe previ.
- 3.- Enviament d'una segona **enquesta en línia de caràcter quantitativu**, novament a tot l'alumnat del Grau d'Humanitats.
3. Realització de **dos focus group** amb estudiants del Grau d'Humanitats per aprofundir sobre les respostes obtingudes en la primera enquesta.

2. OBJECTIUS DE L'ESTUDI

1. Obtenir informació de l'impacte del nou context docent (modalitat on line o virtual) per crear les condicions adequades el proper trimestre lectiu.
2. Aconseguir dades sobre el grau en què l'experiència ha permès assolir els objectius d'aprenentatge marcats en el Pla Docent.
3. Establir els criteris per decidir quins aspectes de la formació on line o virtual resulten útils per a l'aprenentatge de l'alumnat.

3. METODOLOGIA I EINES DE RECOLLIDA DE DADES

- **Metodologia:** Anàlisi quantitativa i qualitativa (mitjançant instrument de recollida de dades basat en enquesta on líne i focus group).

- **Població:** 723 alumnes (el conjunt de les persones matriculades al Grau d'Humanitats curs acadèmic 2020-21).
- **Eines:** enquesta i focus group.

3.1 EINA 1: L'ENQUESTA

Enquesta descriptiva, amb l'objectiu que documenti la valoració que fan els estudiants d'Humanitats sobre la modalitat docent que han viscut els dos darrers trimestres lectius.

L'enviament de l'enquesta s'ha realitzat en dos fases i en dos formats diferents: en un primer format d'enquesta mitxa (preguntes amb obtenció de resposta de tractament qualitatiu i tractament quantitatiu) i en un segon moment una enquesta de tractament de dades quantitatives.

DESCRIPCIÓ DE LES ENQUESTES

- 3.1.1 PRIMERA ENQUESTA MIXTA

Enviada en format on line (google forms) que constava de 15 preguntes mixtes, algunes tancades i altres obertes. L'enviament es realitza mitjançant un correu electrònic del degà a tot l'alumnat del Grau d'Humanitats el 12 de gener i es manté oberta en el període d'una setmana.

S'adjunta l'enllaç per accedir a aquesta primera enquesta: <https://cutt.ly/sk0momW>

Respon el 8,2% de l'alumnat.

Posteriorment s'ha dut a terme l'anàlisi estadística de les dades obtingudes i la interpretació de les preguntes en format obert i resposta breu, la qual cosa ha permès valorar la informació continguda. Els ítems qualitatius s'han quantificat seguint un criteri de **frequència**, mentre que d'altres s'han classificat seguint algun tipus de **categoria nominal**.

- 3.1.2 SEGONA ENQUESTA CUANTITATIVA

La modalitat d'enviament d'aquesta segona enquesta és la mateixa que en l'anterior cas. En aquesta ocasió l'enquesta consta de 10 preguntes tancades (excepte la pregunta que fa referència a les assignatures cursades per l'alumnat que respon).

Es decideix aquest segon enviament per augmentar el nombre de participació. Es fa el 28 de gener i es manté obert en un període de temps més llarg, fins al 15 de febrer, i s'acompanya per establir nous canals de comunicació per part del degà, equip docent i delegats/des. **Respon el 25,72% de l'alumnat**, que sumat a l'anterior 8,2%, arriba a haver obtingut entre les dues enquestes un **33,74% de resposta de l'alumnat, en total**.

Aquí s'adjunta l'enllaç per accedir a la segona enquesta: <https://cutt.ly/4k0mzEP>

3.2 EINA 2: FOCUS GROUP

Focus Group, tècnica d'investigació que s'executa mitjançant dinàmiques grupals d'intercanvi d'opinions. Es tracta d'un grup de discussió on es dialoga sobre un tema amb l'objectiu de recollir els punts en consens i en desacord, i genera informació gràcies a la interacció entre totes les persones que hi participen.

És una tècnica d'exploració on s'han reunit un petit nombre de persones guiades per dos moderadores que han facilitat les discussions. Aquestes persones han parlat lliurement i espontàniament sobre temes que es consideren d'importància per a la investigació.

3.2.1 OBJECTIUS DEL FG

- Crear un espai de debat i intercanvi amb un grup que sigui coneixedor de la temàtica de l'estudi, i així obtenir informació i ampliar la que s'ha obtingut amb la primera eina de l'estudi: l'enquesta.
- Analitzar, ordenar i estructurar les dades obtingudes en el focus group segons temes i aspectes relacionats amb l'estudi.
- Aportar informació a la UPF, i en concret a la facultat d'Humanitats i al seu professorat, sobre la valoració de l'alumnat de l'experiència d'aprenentatge en línia dels dos darrers trimestres, per poder incorporar algun canvi en la preparació dels pròxims trimestres i poder millorar l'experiència de la formació en línia dels estudiants.

Els FG s'han realitzat on line, mitjançant l'ús de la plataforma zoom, amb l'enviament previ de l'enllaç a l'alumnat, mitjançant un correu electrònic, per accedir a la reunió.

S'ha registrat la informació (gravació àudio) i, després de la seva transcripció, s'ha proposat un enfocament metodològic de tipus qualitatiu.

La gravació s'ha fet en castellà, per aquest motiu les anotacions de cada expressió de les persones que han participat en l'informe es fa en aquest idioma.

En el transcurs de la reunió del grup focal s'ha fet ús d'una guia de discussió per mantenir l'enfocament de la reunió i el control del grup. La guia de discussió conté els objectius de l'estudi i inclou preguntes de discussió oberta (vegeu més endavant).

El Focus Group s'ha realitzat després de la primera enquesta, atès que l'anàlisi de les dades en va permetre focalitzar els temes a tractar durant el Focus Group.

3.2.2 PARTICIPANTS

Focus 1

Assistents al primer Focus Group 2/02/21

8 alumnes: 7 noies i 1 noi.

Anys que estan cursant: 3 de primer, 1 de tercer, 4 de quart.

2 Facilitadores: Judit Viñas i Claudia Chianese.

Lloc del Focus Group: on line, plataforma Zoom

Horari: 16-17h

Focus 2

Assistents al segon Focus Group 2/02/21

8 alumnes: 4 noies i 4 nois.

Anys que estan cursant: 2 de grau obert (cursant assignatures de primer i segon), 3 de segon, 2 de tercer, 1 de quart

2 Facilitadores: Judit Viñas i Claudia Chianese.

Lloc del Focus Group: on line, plataforma Zoom

Horari: de 17:30 a 18: 30h

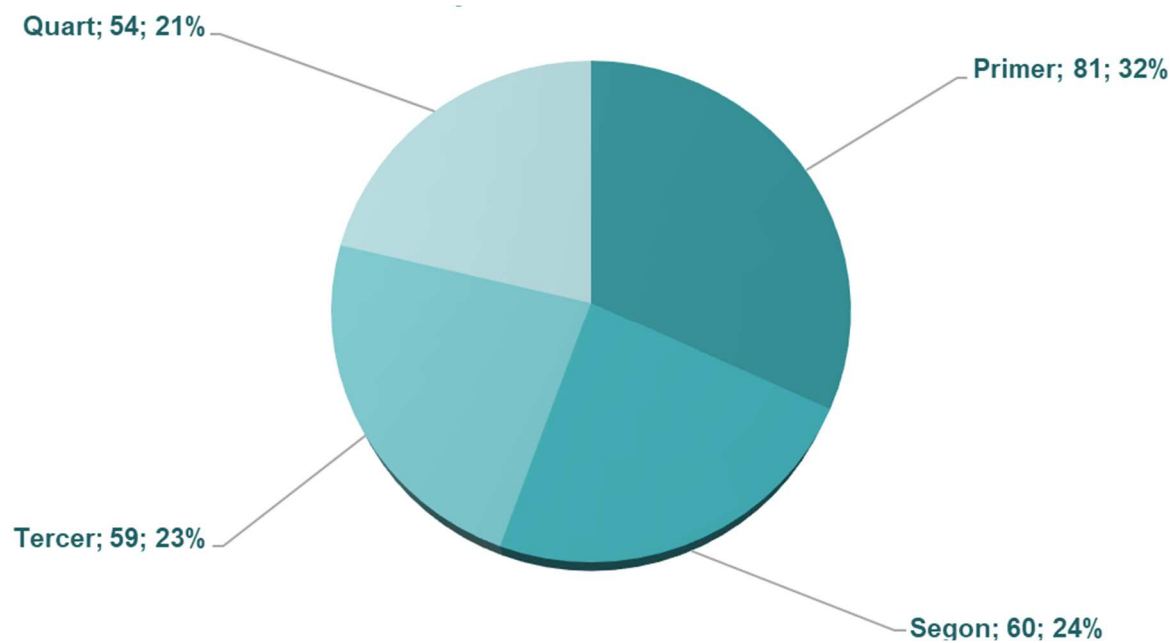
3.2.3 TEMES I PREGUNTES PROPOSADES PEL FG

1. Any en curs.
2. A l'enquesta surt un 57% d'emocions negatives viscudes en l'aprenentatge on line. Què consideres que es podia haver contemplat per viure aquest aprenentatge d'una altra forma i sentir-te millor?
3. Quina activitat asíncrona potenciaries el proper trimestre perquè t'ha semblat útil? (on ha de centrar l'esforç el professorat?).
4. Quines activitats eliminaries perquè consideres que no aporten res?
5. Què hauria de fer el professorat per millorar la docència en modalitat on line?
6. Avaluació: el 62% prefereixen treballs individuals. A la modalitat on line, quin format d'avaluació et resulta més interessant? Argumenta-ho.
7. Ús de la càmera: el 82% de l'alumnat que han participat en l'enquesta diu que no la connecta per diversos motius. Què facilitaria posar la càmera?
8. Un 70% comenta que en aquesta modalitat la seva dedicació als estudis s'ha vist incrementada. Quines habilitats noves has incorporat des que estudies en línia?
9. Confrontar: el 70% heu incrementat hores d'estudis, però el 58% considera que el seu rendiment és igual ... què està passant? Com ho fem perquè això canviï?
10. El 62% de vosaltres ha dit que la interacció amb el professorat ha empitjorat (més freda, incòmoda, artificial, es triga a contestar el correu, no ens coneixem, etc.), què es pot fer perquè la interacció en línia sigui millor?
11. Si haguéssis de transmetre un missatge i donar una recomanació al professorat per millorar la satisfacció d'aprenentatge on line de cara a al següent trimestre, quin donaries?

4. APORTACIÓ I ANÀLISI DELS RESULTATS

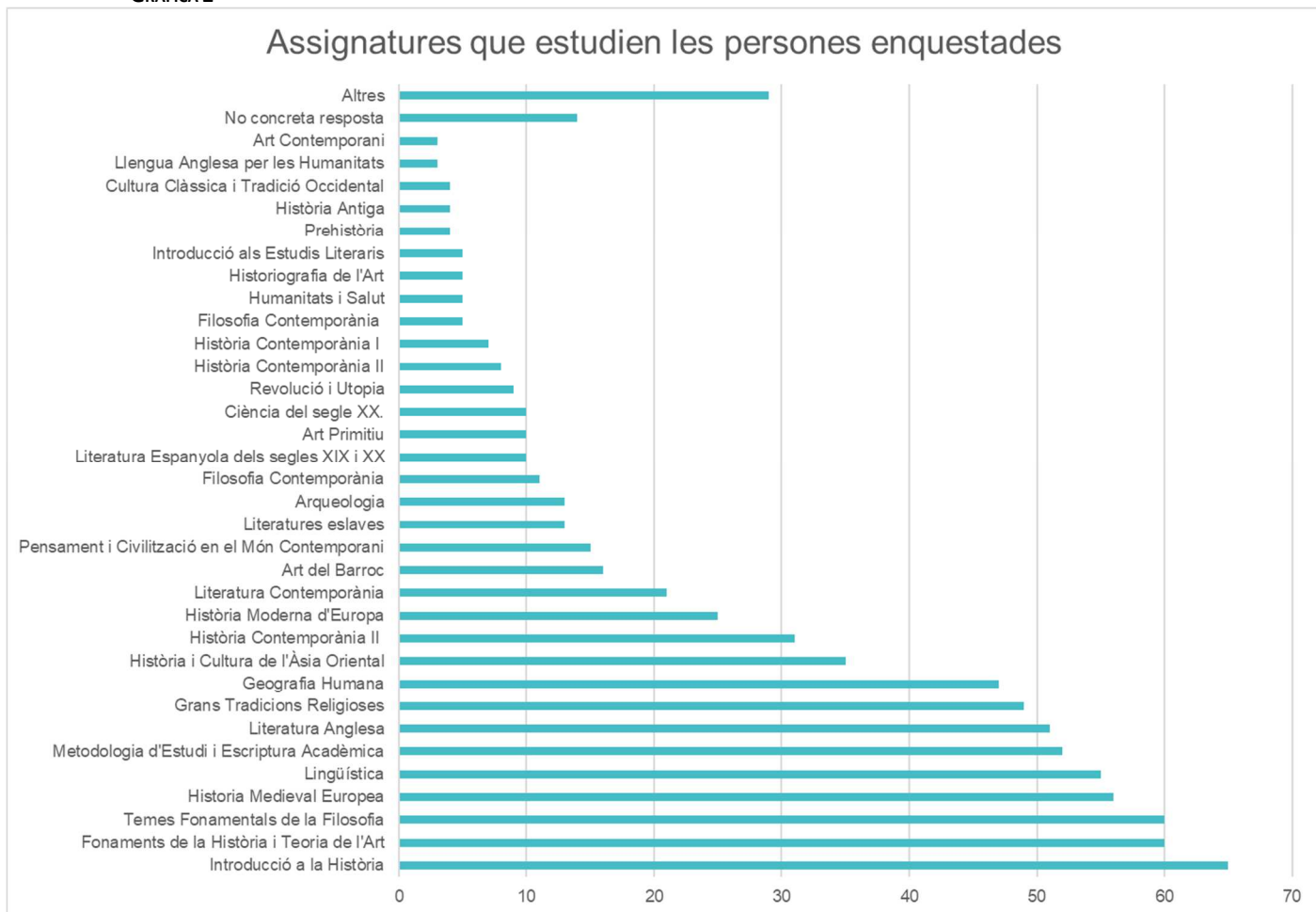
ÍTEM 1. QUIN ANY ACADÈMIC ESTÀS CURSANT?

GRÀFICA 1

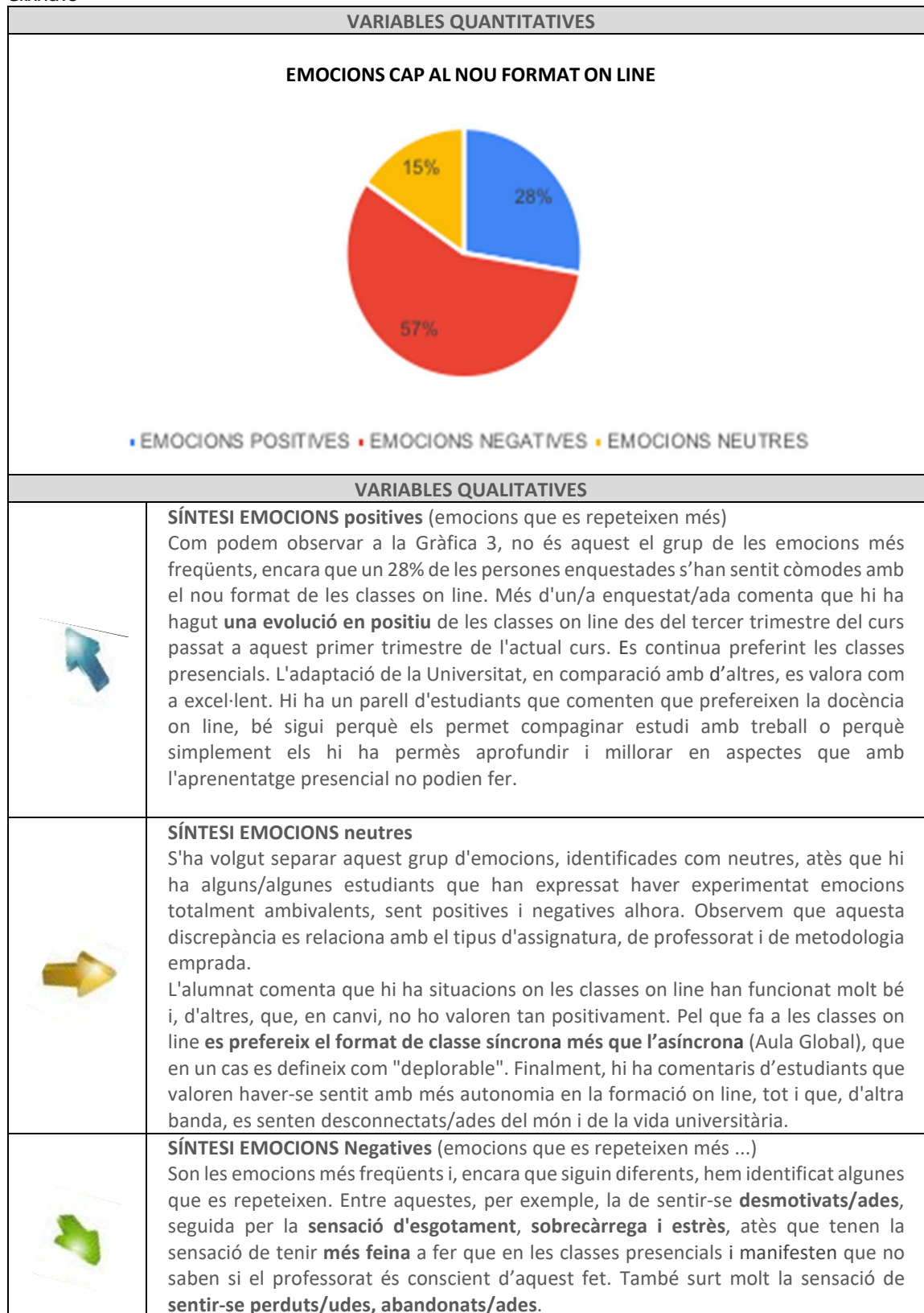

ÍTEM 2. QUINES ASSIGNATURES HAS CURSAT EL DARRER TRIMESTRE?

GRÀFICA 2

Assignatura	Alumne
Introducció a la Història	65
Fonaments de la Història i Teoria de l'Art	60
Temes Fonamentals de la Filosofia	60
Historia Medieval Europea	56
Lingüística	55
Metodologia d'Estudi i Escriptura Acadèmica	52
Literatura Anglesa	51
Grans Tradicions Religioses	49
Geografia Humana	47
Història i Cultura de l'Àsia Oriental	35
Història Contemporània II	31
Història Moderna d'Europa	25
Literatura Contemporània	21
Art del Barroc	16
Pensament i Civilització en el Món Contemporani	15
Literatures esclaves	13
Arqueologia	13
Filosofia Contemporània	11
Literatura Espanyola dels segles XIX i XX	10
Art Primitiu	10
Ciència del segle XX.	10
Revolució i Utopia	9
Història Contemporània II	8
Història Contemporània I	7
Filosofia Contemporània	5
Humanitats i Salut	5
Historiografia de l'Art	5
Introducció als Estudis Literaris	5
Prehistòria	4
Història Antiga	4
Cultura Clàssica i Tradició Occidental	4
Llengua Anglesa per les Humanitats	3
Art Contemporani	3
No concreta resposta	14
Altres	29

ÍTEM 3. COM T'HAS SENTIT AMB EL NOU FORMAT DE FORMACIÓ I APRENTATGE ON LINE?
RESULTATS OBTINGUTS AMB EL 8,2% de l'alumnat (primera enquesta)
GRÀFICA 3

Per tenir més detalls de les respostes, vegeu l'annex 1, pregunta 3.

- **FOCUS GROUP**

EMOCIONS EN EL PERÍODE ON LINE I PROPOSTES DE MILLORA

L'alumnat considera que les emocions han anat canviant al llarg del temps. En l'inici de les classes en línia, parlen més de frustració, de pèrdua, de malestar general, no sabent si això és causa i conseqüència de les classes en si, o bé, d'haver-se de quedar a casa confinats. A més troben a faltar reunir-se amb els seus companys/es i qualsevol tipus d'activitat socialitzadora, que normalment s'organitzava des de la universitat. Amb el pas del temps sembla que han anat acceptant millor la nova situació gràcies a la capacitat d'adaptació tant per part de l'alumnat com per part del professorat, de qui valoren l'esforç. Aquest aspecte ha influït en les seves emocions que han anat millorant.

" Yo pienso que las emociones han fluctuado desde el momento en que nosotros estábamos acostumbrados a 3 años de docencia presencial de cursos a la Universidad y al principio ha sido un gran chok en hacerlo todo online, todo de la misma manera que ha sido un chok tener que estar en cuarentena... Primero ha habido mucha frustración, pero después mi experiencia...(pequeña pausa)...Bueno, decía que las emociones han fluctuado desde el momento en que era una situación que no esperábamos y por lo tanto esto en el origen causó mucha frustración. Pero después, al menos en mi caso, durante el segundo trimestre del año pasado y el tercero, los profesores se adaptaron muy bien y estuvieron muy atentos a lo que son nuestras necesidades y luego nuestro ánimo, al menos el mío mejoró. O sea, no es la situación ideal, pero partimos de una base muy frustrante hacia una situación de mejoría, yo diría."

"A mí la verdad es que me fastidió, me fastidió porque pierdes a los compañeros, pierdes la relación que puedas tener con el profesorado. Y para mí esto es un valor muy importante..."

"Bueno yo obviamente no estuve aquí el año anterior (estudiante de primero), pero lo que sí noto es que no existe participación, tanto de los órganos de la universidad, como en las actividades universitarias, siendo que ningún alumno no sé si ya sea de parte de que la UPF no los promociona como debería ser, o que los alumnos siempre esencialmente están desmotivados y no quieren hacer las actividades de ocio".

Quan se'ls pregunta què es podria tenir en compte perquè aquestes emocions anessin millorant, l'alumnat demana al professorat que se'ls involucri més. Que els facin participar més per sentir-se més compromesos amb la Universitat .

"Lo que sí es hacer alguna cosa para involucrarnos un poco más. O sea, para que no sea simplemente que ellos nos explican y ya está, sino que sea una cosa de que nosotros participemos para que nos sintamos que estamos yendo a la universidad...Estamos haciendo algo más divertido. O sea que estemos más comprometidos. Por ejemplo, cuando no estaba todo tan tan mal nos dio tiempo en la asignatura de literatura inglesa de ir a ver una obra de teatro la clase en conjunto."

Afegir que a l'alumnat li resulta difícil trobar propostes de millora en aquest àmbit, atès que, com comenta un alumne, el que realment els faria sentir "feliços" és una cosa que és impossible fer on line, que és poder anar a prendre alguna cosa amb els seus companys després de finalitzar una classe més intensa. Es relaciona amb l'aspectes socialitzador que troben a faltar.

Una altra alumna parla de frustració a causa que, per una banda, tenen la sensació de esforçar-se més que abans i, per una altra, no tenen cap recompensa a canvi.

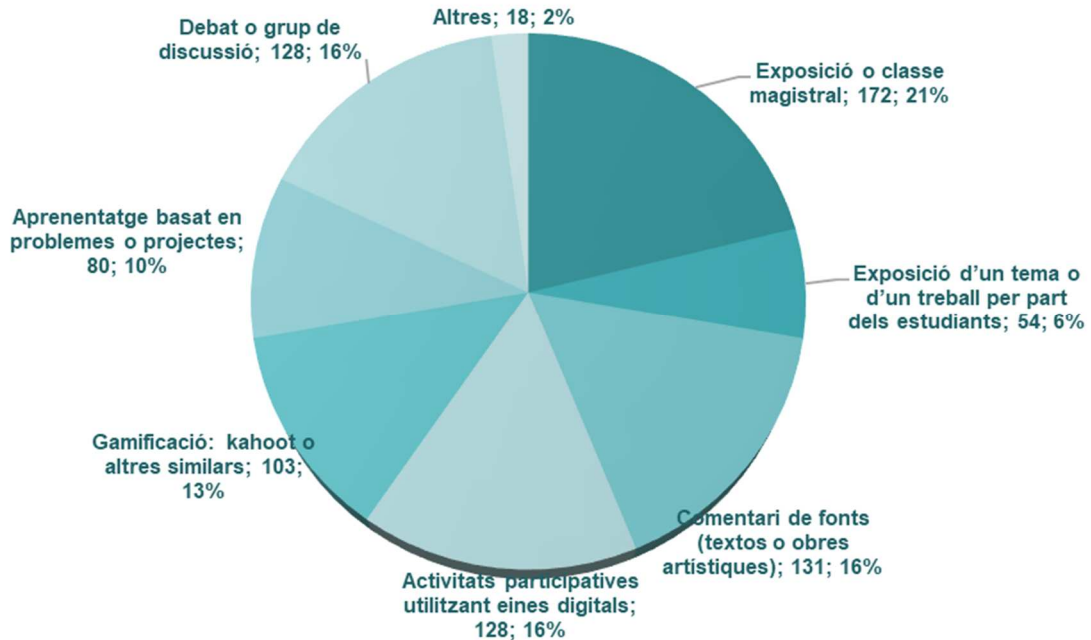
“Yo creo que nos dejamos una cosa que me parece importantísima de la experiencia universitaria, que era el hecho de socializar y de eso y de estar en la universidad. El hecho de estar presencialmente y salir a hacer pausas y disfrutar de la vida universitaria ya con tus compañeros. O sea, no es sólo la clase. Y sinceramente y hablando en plata. A mí lo que me haría más feliz y lo que me quitaría toda esta frustración que siento es que me dejan tomarme una cerveza en el bar con mis compañeros. Ese pequeño detalle era el que justificaba muchas veces el tragarme estas cuatro horas seguidas de clases insufribles porque ya había clases insufribles en el presencial....esto era así, pero tenía ese punto de pero luego al final te tomas algo.... ya está. Pero eso. Ese es el punto clave, que es más problemático porque no lo sé...no se puede. No se me ocurre cómo salvarlo en el modelo online ...”

“Nos encontramos en esta frustración, porque vemos que estamos haciendo muchísimo esfuerzo, mucho más de lo que hacíamos antes o bastante más, o así nos lo parece. Y no hay recompensa, la recompensa de ningún tipo. No hay recompensa...”

ÍTEM 4. QUINA/ES DE LES SEGÜENT/S ACTIVITAT/S CONSIDERES RECOMANABLE/S PER A UNA FORMACIÓ ON LINE SÍNCRONA?

33,74% DE L'ALUMNAT

GRÀFICA 4

• **FOCUS GROUP**

ACTIVITATS SÍNCRONES MÉS VALORADES I QUE PROPOSEN MANTENIR / FOMENTAR

L'alumnat sembla haver valorat molt els seminaris i considera que han funcionat molt bé, sobretot quan el professorat ha sabut fer un treball previ de preparació i, més que deixar-lo en un debat obert, en alguns casos, ha donat textos previs per llegir abans de participar en el seminari i aquest aspecte considera que ha estat un gran encert.

“Bueno, quizás porque las experiencias que he tenido en las asignaturas que he cursado han ido muy bien. Puede ser que en otras asignaturas no haya funcionado, pero en mi caso los seminarios han funcionado muy bien. Es verdad que hace falta mucha más implicación por parte del profesor que en el aula, que quizás estemos más fácil, que la gente hable y contribuya en la clase. Pero si el profesor intenta como exponer preguntas o trabajar a partir de un texto, más que un debate así abierto. En mi caso ha funcionado muy bien”.

“Yo creo que es porque para asistir a los seminarios hay que hacer un trabajo previo de leerse ciertos textos y enviar un cuestionario que te propone el profesor y por lo tanto, cuando están debatiendo, pues sabes de lo que estás hablando. Es más fácil querer participar...”

“...Creo que influye mucho cómo el profesor plantea el seminario o debate como queramos llamarle...”

Dels seminaris ha valorat sobretot la component social, atès que ja que no es pot assistir presencialment a les classes i interactuar amb els companys. Les activitats proposades als seminaris són de debat, participació i intercanvi d'opinions, el que propicia la interacció i relació entre els/les estudiants.

En els seminaris acostumen a treballar en grups reduïts, aspecte que permet que s'obrin amb més facilitat que en les classes síncrones magistrals, on hi ha 80 persones més que escolten, factor que pot arribar a cohibir bastant.

"Creo que es lo que más se ha adaptado a la situación online. Pero creo que funcionan tan bien, no por el hecho de que, como ha dicho E., es el de preparar un texto y después lo expones y de una manera te sientes satisfactorio con el trabajo que has hecho. Sí. Yo creo que es el componente social que implica responder a una pregunta que los otros sepan tu opinión sobre un tema y ese componente social que no tenemos al no poder ir a la universidad, se suplementa de alguna manera muy mínima con saber la opinión del otro..."

"...En mi caso también creo que un factor importante es que como hay menos gente, en muchos casos, te ayuda mucho más a... y expresarte que no si hay 80 personas a tu alrededor, que no están ahí físicamente, sabes que están ahí, te están escuchando y te están juzgando en cierto modo. Entonces yo creo que también es parte de eso"

Com comenta una alumna, els seminaris en línia permeten participar en tres modalitats, només per xat, xat i veu, i fins i tot afegir la càmera i això depenent de com sigui cada persona, ajuda a que siguin un èxit.

"Yo quería apuntar también que he notado un cambio de dinámica entre los seminarios presenciales y online, porque en los online creo que hay varios niveles de exposición del alumno respecto al resto de la clase y eso ayuda mucho a que la gente se anime más a colaborar. Es decir, cuando estamos en una clase presencial tienes que levantarte o tienes que alzar tu voz y todo el mundo sabe lo que vas a decir, te va a identificar, etcétera, etcétera. En cambio online tienes como tres niveles, puedes hablar por chat, solo sabrán tu nombre, puedes poner tu voz, no te van a ver o puedes poner tu voz de la cámara. Entonces yo creo que se ha promovido que mucha gente se implique más y haya más debate. Y eso tiene que ver en mi opinión, con el éxito de estas sesiones de debate".

Pel que fa al treball en grups, que un 6% destaca com a activitat a mantenir en l'enquesta, el grup del focus comenta que hi ha estudiants que han tingut males experiències quan han fet un treball en grup, sobretot fent referència a les exposicions en formació síncrona, i defineixen la seva valoració com "terrible" o "nefasta".

"Sobre actividad que eliminaría definitivamente presentaciones en grupo (en síncrona) ...es que es terrible en estos estados, no es lo mismo ser tres personas haciendo una presentación en clase, que tres personas tratando de conectar y hablando al mismo tiempo con los tres micrófonos conectados. Terrible. Mejor que manden, si quieren mandar un trabajo en grupo, que sea escrito, pero una presentación no haría..."

"O sea, mi experiencia en esta universidad con el grupo nefasta".

Però, no tot l'alumnat dels FG coincideix en aquest últim aspecte, atès que d'altra banda hi ha estudiants de cursos superiors que reconeixen el gran valor que tenen les exposicions en grup en modalitat on line i, a més, esmenten exemples que han funcionat molt bé. Així que, entre tots, arriben a la conclusió que si es volen seguir fent, és important que el professorat faci una guia de com s'han de dur a terme, procedimentant-ne millor l'ús.

En el cas puntual d'una alumna de quart comenta que per millorar la realització dels treballs en grup on line li agradaria que el professorat deixés escollir-ne les persones integrants a l'alumnat, atès que sobretot els/les alumnes dels darrers cursos tenen el seu grup constituït; encara que, d'altra banda, reconeix que el fet que esculli el professorat, també aporta el fet de conèixer gent nova, aspecte que en la majoria de casos es valora com una oportunitat.

"...Si perdona, para aclarar un poco más esto. En todo caso, yo creo que tendríamos que hacer un poco de... una guía, de cómo vamos, a qué queremos. Yo como profesor que quiero en este trabajo, pues os explico que quiero una exposición en la que los cuatro o los tres miembros del grupo pongáis la cámara y nos expliquéis, nos habléis sobre ello. Y os explico el caso de trabajo del grupo que vi. Eran tres chicos que recitaron una obra de teatro y los que expusieron la cámara y tenían el texto delante y cada uno hacía un papel y fue muy bien, pero bueno es mi experiencia particular también..."

"Yo sólo quería decir que en la medida que sea que nos dejen elegir los compañeros de grupo, porque yo me he encontrado con profesores que... también puede que sea porque estoy en cuarto y ya tengo mi grupo de amigos y todo, y en primero será completamente diferente. Pero no sé si hay tres amigos que podemos quedar presencialmente en mi casa porque... somos muy... bueno en lo que sea, con mascarillas, aunque sea... que al menos pueda ver a estas personas, que me han puesto con gente que no sabía ni de su existencia, que no pasa nada y que estoy muy ahora, estoy muy contenta de haberlos conocido, pero que como mínimo creo que es para facilitar las cosas"

Una altra activitat asíncrona que sembla haver agradat és l'ús d'enquestes sobre lectures que s'han assignat prèviament i que es comenten a la classe síncrona, per tal que l'alumnat s'autoavaluï, atès que sembla no tenir impacte en les notes. Això els ajuda a mantenir-se atents, a activar-se i a comprovar el que s'ha entès.

"En mi caso, el profesor de Contemporary History Europe hace como encuestas de lecturas que nos ponen diariamente y las hace al principio de clase, de tal modo que es mucho más sencillo y dinámico con los alumnos, las encuestas de... No sé, es lo que nos aprendimos de la lectura....es una pregunta sobre la lectura y esto por lo menos a mí me ayuda bastante para conectar todo el tiempo y no perder la distracción..."

En general valoren quan se'ls demana involucrar-se, participar, escoltar-se, poder-se veure la cara mitjançant la càmera, etc. Això es pot fer quan el grup és reduït (seminaris).

"A mí también la parte de esta que acaban de decir, actividades en grupo, sobre todo, me ha ido súper bien, cuando en en la misma clase con el collaborate, cuando dividía en grupos, me va genial para concentrarme, para también para socializar un poco con la gente y ver cómo van mis compañeros y todo, me va genial."

“...Y yo creo que al menos facilita las cosas. Y básicamente es que cuando hay una participación más de conectar la cámara, explica,r que la gente se escuche. Eso facilita un montón las cosas y a la vez permite que haya más intervenciones de otra gente es decir y sobre todo eso que en el momento en el que se abre la palabra. Yo creo que eso es súper positivo, tanto en seminarios como en la clase. Sí, aunque yo creo que no se está haciendo mucho... dejar hablar a la gente, generar un debate...”

Algú parla de l'ús satisfactori d'eines concretes que permet el Collaborate, com el de la pissarra en blanc que facilita activitats com una pluja d'idees, interactuant tothom alhora. A l'enquesta es valora l'ús d'eines digitals que facilitin la participació.

“Yo iba a decir que una de las cosas que permite el collaborate es poner una pantalla en blanco como una pizarra en blanco donde todo el mundo puede escribir y esto lo hacen algunos profesores y profesoras y ayuda a que. Bueno, a que todo el mundo participe, no como lluvia de ideas de manera sincrónica y creo que son una cosa interesante...”

En relació a les eines, en el focus group els/les participants esmenten la importància que el professorat aprengui a utilitzar millor aquestes eines, com és el cas del mateix Collaborate, atès que així com hi ha docents que ho saben aprofitar bé, també s'han produït situacions que defineixen com "dantesques", on els/les estudiants es queden totalment incomunicats/ades, atès que els/les docents desconeixen com fer-los participar.

“Mi mensaje a los profesores aprender a usar el collaborate ..Sí que no sé cómo lo estáis llevando vosotros, pero yo me estoy encontrando en situaciones verdaderamente dantescas, porque es verdad que hay profes que tienen muchísima soltura con el collaborate y hacen lo aprovechan grupos partidos, lo de la pizarra, las encuestas, todo muy bien.... pues hay un grupo de profesores que no saben ni cómo se encienden, que hay una opción en el collaborate que es que no te dejan ni hacer el chat, ni levantar la mano, ni hablar. O sea, el alumno queda totalmente incomunicado y eso hay profes que lo desconocen y que no lo activan. Y hay profes que llegan a la clase, ven que nadie contesta y dicen ¿qué está pasando?¿Qué está pasando? Llamando en directo a la factoría... “factoría que el collaborate no funciona”. Y esto viéndolo tú en directo. Dos horas perdidas de mi vida...”

“...Y esto por favor que lo lean todos los profesores. Cuando los alumnos levantan la mano es porque no podemos utilizar el chat”

D'altra banda, proposen incorporar les pauses a les classes síncrones magistrals de 2 hores. Això és una cosa que quan les classes eren presencials s'acostumava a fer i que ara sembla haver-se perdut del tot i que, en canvi, el tipus d'aprenentatge on line, que comporta tantes hores de concentració davant d'una pantalla, gairebé ho fa més necessari que quan s'estava presencial. Parlen de pauses breus de 5-10 minuts que semblen preferir al que alguns professors fan, que és acabar les classes uns minuts abans.

“Yo sólo quería añadir por lo que he dicho C. que creo que no se ha tenido en cuenta y es algo que presencialmente iba muy bien, que es la pausa. Porque te da como 10 minutos, aunque sea de desconectar un segundo y pensar en otra cosa. Y yo que sé, mirar un momento, Instagram o lo que sea y volver a conectar. Y hay muchos profesores que no lo han tenido en cuenta o que simplemente empiezan más tarde o terminan un poco temprano. Yo creo que no. Para mí es mucho mejor hacer un rato, parar 10 minutos y luego continuar. Si quieren hacer las dos horas enteras...”

“En vez de dos horas un poquito menos, que haya un break siempre y que hay un pequeño espacio para debates, preguntas que creo que son lo que nos motiva más...”

L'alumnat en general proposa incorporar a la típica classe magistral, activitats més dinàmiques, que fomentin la participació, que permetin trencar el gel i que els facin sentir més part de l'assignatura. Per això consideren interessant que es formi el professorat en noves didàctiques d'ensenyament i generar dinamisme a la classe.

“Y es que existe vida más allá de las clases magistrales y que creo que se pueden hacer un montón de actividades... Es decir, se pueden hacer dinámicas, se pueden hacer un montón de cosas para fomentar la participación y también para que te sientas como más parte de la asignatura... Y creo que estaría interesante como dar la formación a los profesores de nuevas maneras de enseñar más allá de la clase magistral y del debate...”

Un altre element que sembla bastant obvi i que comenten els estudiants de tots dos focus, és que tots els professors gravin les classes síncrones, aspecte que la majoria sembla haver començat a fer, encara que no sigui una pràctica generalitzada.

“Es decir, mi punto es que esto, al menos en mi caso, ha sido muy útil, porque en mi caso, que también tengo problemas de conexión. Para mí estar conectada sincrónicamente para que el profesor haga una clase magistral de una hora no tiene mucho sentido si puedo acceder a este contenido, luego lo haces de forma diferida y de un golpe y no de forma cortada, aunque eso, todo se tiene que decir. El colaborate a veces tiene bueno, tiene la opción de grabar y muchos profes graban, aunque debo decir que no todos graban sus clases”

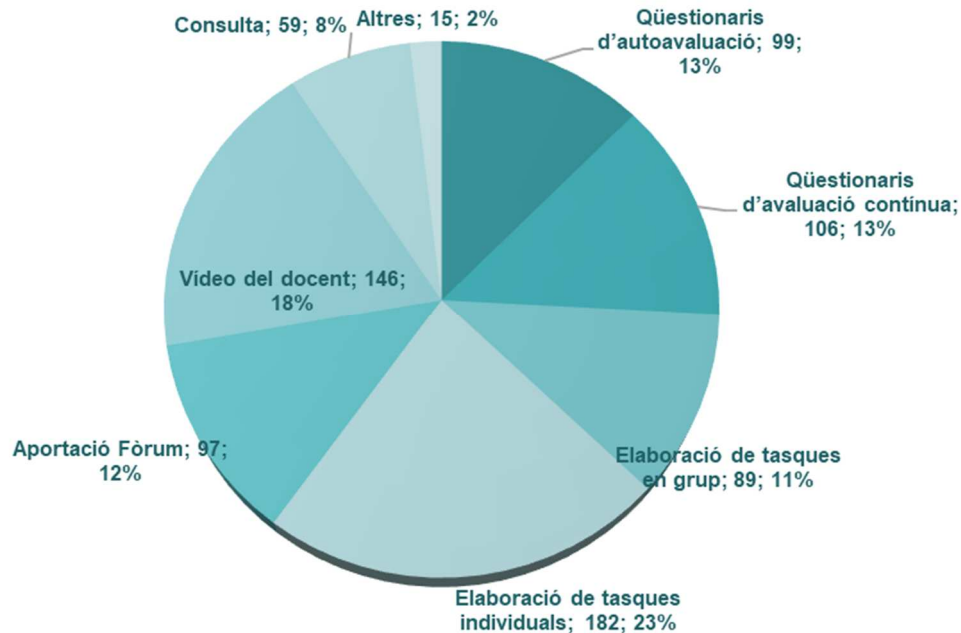
Per tancar aquest apartat, sembla important destacar que les activitats que consideren important mantenir, en aquest moment són puntuals. Per aquest motiu proposen mantenir-les i incrementar-les.

Tots els/les estudiants que han participat en el FG, de forma unànime, prefereixen qualsevol activitat presencial que en format on line.

ÍTEM 5. QUINA/ES DE LES SEGÜENT/S ACTIVITAT/S PROPICIEN L'APRENTATGE ON LINE ASÍNCRON (AULA GLOBAL)?

33,74% DE L'ALUMNAT

GRÀFICA 5

• **FOCUS GROUP**

ACTIVITATS ASÍNCRONES MÉS VALORADES I QUE PROPOSEN MANTENIR / FOMENTAR

Els/les estudiants en els FG coincideixen que el que funciona bé com a activitat asíncrona és la funció de repositori de l'aula global, on, com justament ja s'ha esmentat a l'ítem 4, consideren que s'haurien de guardar totes les classes síncrones gravades que es vagin realitzant.

"Aún así, creo que siempre y cuando el profesor grabe la clase, permite poder visualizar otra vez al vídeo"

"Sí que me he acordado de qué quería decir precisamente eso, que creo que es lo que funciona muy bien en la modalidad, no síncrona... es la función de repositorio, el hecho de que toda la información que se genera en esa asignatura queda en el aula global".

"Si... si de hecho me consta que se hace en su mayoría, son algunos pocos casos en los que no se hace y de hecho hoy mismo he resuelto con un profesor. Le he pedido que las grabara por mi situación (no buena conexión wifi, se le corta) y lo hará..."

Comenten que els vídeos que graven alguns/es professors/es on es limiten a donar breus indicacions per després realitzar determinats treballs poden resultar molt útils, sempre que no s'excedeixin en temps.

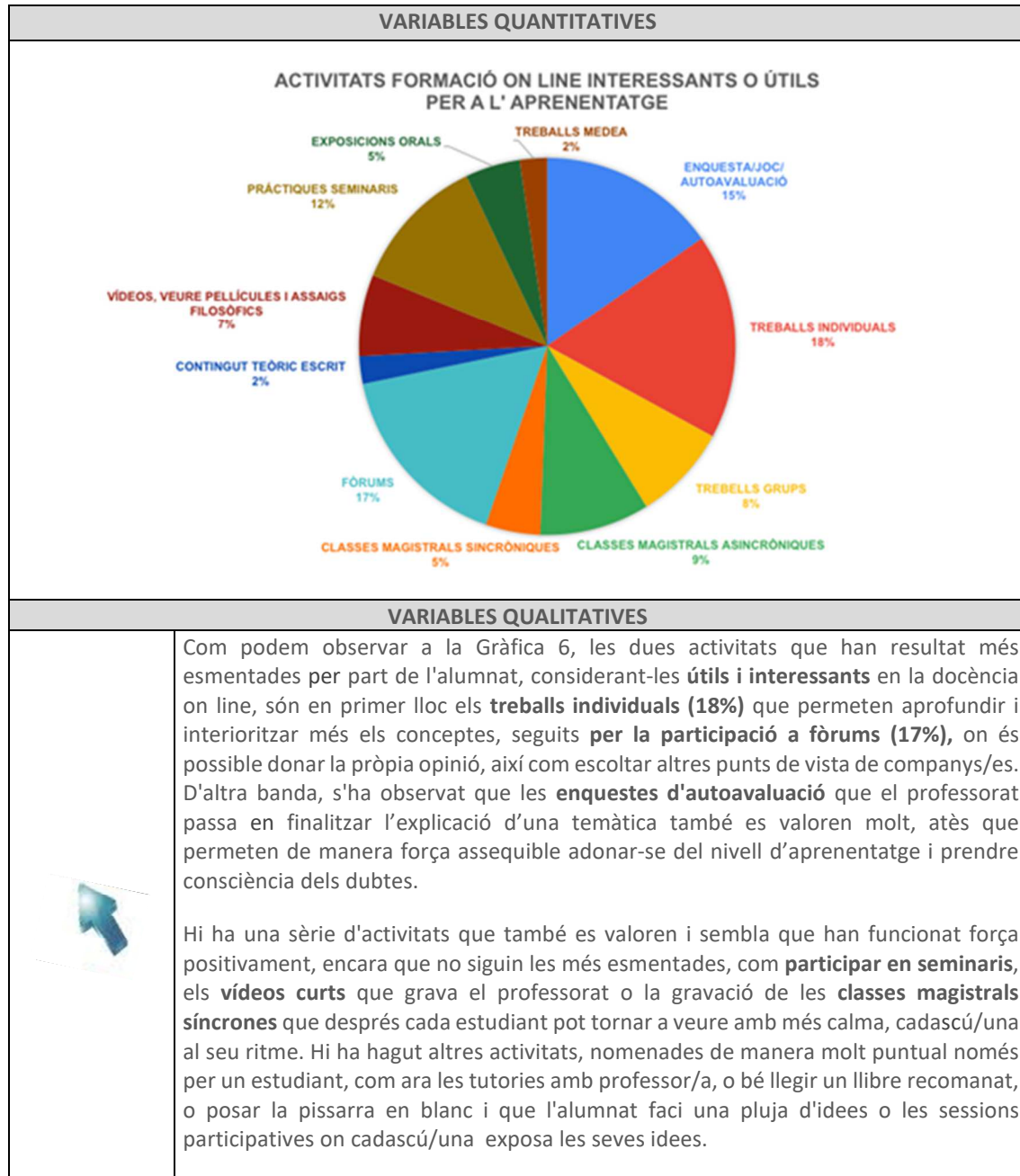
“ En cambio he tenido otras que me colgaban vídeos de como máximo media hora y el resto de trabajo que te daban cuatro apuntes para poder entender el texto y el resto era trabajo en casa. Y en este caso me encantó la asignatura y creo que estuvo muy bien. O sea, yo creo que el problema del vídeo es convertirlos en una clase magistral. Tendría que ser algo para darte 4 indicaciones que luego te permitan hacer trabajo en casa”.

“Con grabaciones más didácticas y más cortas”

ÍTEM 6. INDICA DUES ACTIVITATS QUE HAS FET EN LA FORMACIÓ ON LINE QUE T'HAN SEMBLAT INTERESSANTS O ÚTILS PER AL TEU APRENENTATGE. ARGUMENTA BREUMENT EL MOTIU.

RESULTATS OBTINGUTS AMB EL 8,2% de l'alumnat (primera enquesta)

GRÀFICA 6

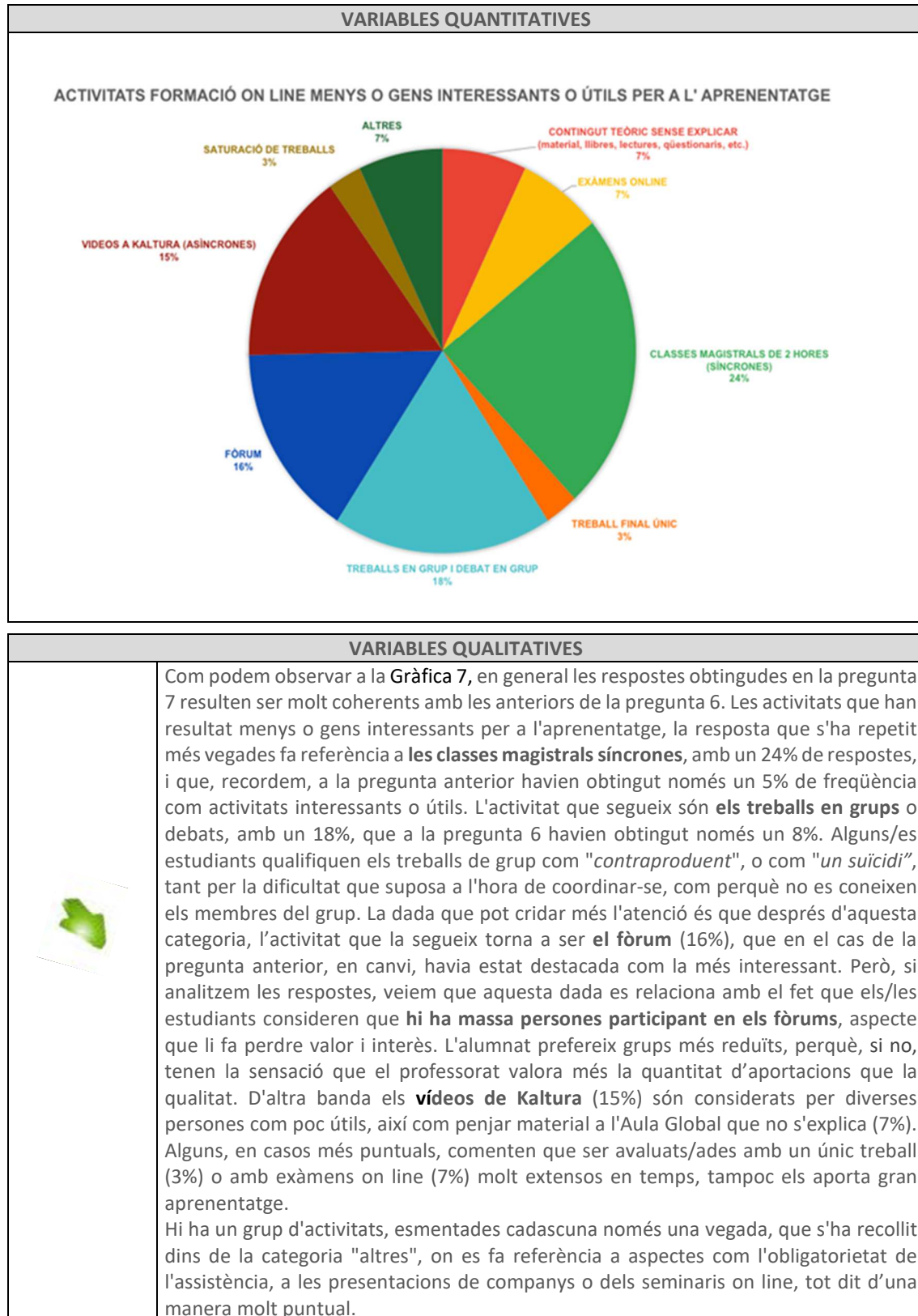

Per tenir més detalls de les respostes, vegeu l'annex 2, pregunta 6.

ÍTEM 7. INDICA DUES ACTIVITATS QUE HAS FET EN LA FORMACIÓ ON LINE QUE T'HAN SEMBLAT MENYS O GENS INTERESSANTS O ÚTILS PER AL TEU APRENTENTATGE. ARGUMENTA BREUMENT EL MOTIU.

RESULTATS OBTINGUTS AMB EL 8,2% de l'alumnat (primera enquesta)

GRÀFICA 7

Per tenir més detalls de les respostes, vegeu l'annex 3, pregunta 7

- FOCUS GROUP

ACTIVITATS NO ÚTILS (SÍNCRONES I ASÍNCRONES)

En general no s'ha pogut identificar un únic tipus de resposta en aquesta qüestió, atès que hi ha un grup d'alumnes que consideren que el que s'hauria d'eliminar del tot són les classes síncrones només expositives, entenent com les que només parla el professor/a; mentre que hi ha estudiants que consideren que hi ha classes síncrones magistrals on parla el docent que són veritables "obres d'art" i que es quedarien escoltant sense problema el temps que durés la classe, perquè el/la professor/a té un discurs molt ben estructurat i és de valor i interès el que explica.

"Estábamos hablando de las Síncrona. Como dices, sí. Bueno, cualquier actividad que dure más de una hora y cuarto, una hora y cuarto como muchísimo. O sea, las clases presenciales, síncronas de dos horas. No funcionan... Bueno, en mi caso no han funcionado nunca..."

"Yo solo quería decir que las clases magistrales tampoco son... o sea a mi me gusta y cuando un profesor te da una clase y si esta una hora él hablando y realmente sabe lo que dice y lo ha estructurado y se lo ha pensado y todo..."

Altres alumnes consideren que caldria eliminar els fòrum, perquè que tal com estan plantejats en l'actualitat, no generen debat; són més aviat un llistat interminable de comentaris de companys/es que no s'aconsegueixen arribar a llegir tots, ni de bon tros, a pensar sobre aquests.

"Bueno, eh, lo que eliminaría son los foros. Lo de encontrarte con 60 mensajes de tus compañeros haciendo contribuciones en los foros, no se leen ...imposible...60 mensajes a la semana de cada compañero tuyo analizando una obra literaria, por ejemplo, que es lo que fue mi experiencia, el año pasado, tuve una asignatura donde la evaluación consistía en contribuir cada semana en un foro. No me parece que tenga ningún sentido porque no crea debate, no crea discusión".

El que genera consens, entre tots els/les estudiants que participen en el focus, és que el professorat ha de fer servir una metodologia molt més flexible, no limitant-se a una en concret, és important que sàpiga canviar i tingui clar que no és el mateix donar una classe magistral síncrona que un seminari. Els sembla que fan servir la mateixa metodologia en cada tipus de classe, quan són formats que requereixen metodologies diferents.

"Y entonces si vemos que en un seminario la dinámica es la misma que la clase plenaria, es que hay algo que está fallando... Eso es esencial, que lo entienda un profesor"

Un altre element que genera consens és que l'alumnat eliminaria qualsevol activitat que tingui una durada superior a l'hora i mitja. Consideren que les classes síncrones de dues hores no funcionen, i s'hi han d'evitar exposicions del professorat que superin els 45 minuts, atès que aquest es considera un temps més que suficient

perquè l'alumnat pugui assimilar el que s'ha explicat. En aquestes classes de dues hores és precisament on proposen incorporar la pausa, com ja hem esmentat (ítem 4), i a més diversos formats de fer classe per mantenir l'atenció de l'alumnat.

“Sobre todo evitar exposiciones de temas de más de tres cuartos de hora. Yo creo que no hay más.... No creo que aporte nada realmente un profesor hablando solo, sin interrupciones, que es lo que les pasa, un profesor hablando solo durante más de tres cuartos de hora es mucho tiempo y mucho material para digerir desde tu casa”

Coincideixen en què caldria evitar que el professorat es limités només a penjar material, siguin vídeos, siguin lectures, etc. a l'Aula Global, sense complementar-ho amb qualsevol activitat de tipus síncrona. Consideren que l'Aula Global ha de ser sempre una activitat complementària, fer-la servir com a repositori, però mai l'única eina emprada per fer classe. Comenten que hi ha professors/es que és l'únic que han utilitzat durant l'aprenentatge on line de les seves assignatures.

“Yo quería recuperar el tema de las clases asincrónica y reivindicar mi odio profundo a los profesores que te hacen este tipo de clases, porque aparte de que no, no, no hay ningún ni atisbo de comunicación entre el alumno y el profesor dentro de la clase ...es porque no generan la capacidad de los alumnos, o tienen que ser muy independientes para poderlo... yo me siento en la obligación de asistir a una clase, de levantarme a tal hora para poder ir... Hay clases que yo he tenido que me la cuelgan el lunes y yo por pereza o porque ahora no me viene bien, las veo el sábado. Por primera vez... y a mí esto me parece un despropósito, porque si yo tengo una clase a las ocho me levanto, a las ocho, hago la clase y ya está. Y me obligo a mí mismo a una rutina que es muy importante. Estando en casa, porque a veces el tiempo cambia de paradigma y algunos días vas más lento o más rápido y confundes la realidad a veces y por esto creo que es importante....”

“No sé si es una actividad, pero hubo profesores que se dedicaron a colgar materiales y ya os arreglaréis. Vais haciendo vosotros y ya, ya veréis. Y esto para mí, no es... no sé. Moralmente lo creo muy incorrecto. La verdad es que los materiales no los han escrito ellos, si los han buscado, sí, pero a mí no me gusta nada, la verdad, pero no sé si es una actividad como tal”.

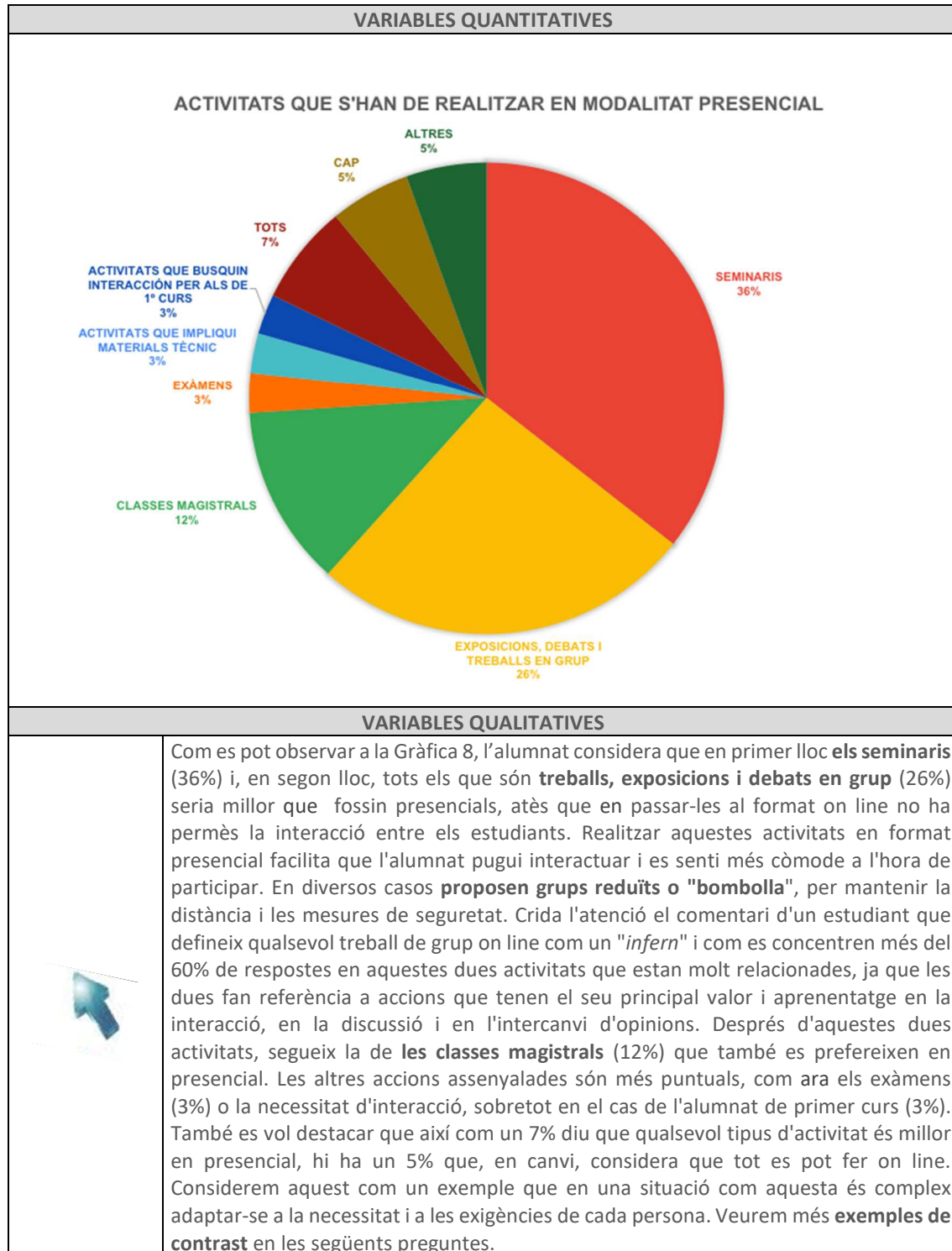
“Pero había una persona que tenía unos vídeos preparados y no, no sólo los ponía el día que tocaba, te los ponía todos directamente y te decía estudíatelos y ya nos veremos en el examen. Y bueno, no voy a opinar....”

“Bueno, yo la verdad es que he tenido ya un par o tres de materias que incluso ahora materias que ahora las tengo que ...suben solo el vídeo, en vez de hacer una clase sincrónica y yo no sé si seré el único, pero bueno, cuando solo es la clase grabada. Claro que estas acostumbrado a que tu vas a una hora, haces una clase con un profesor, pues esta y otras y demás. Yo tener el hecho de estar solo grabado, es como, ya te metes y no ves que estás haciendo clase. Yo a veces me quedo un rato y luego lo quito, también porque no se me da la sensación de que ya lo puedo ver en otro momento, o porque ya no la ves útil, al menos yo desde mi punto de vista.”

ÍTEM 8. QUINES ACTIVITATS CONSIDERES QUE S'HAN DE REALITZAR EN MODALITAT PRESENCIAL PERQUÈ SÓN DIFÍCILS DE FER EN MODALITAT ON LINE?

RESULTATS OBTINGUTS AMB EL 8,2% de l'alumnat (primera enquesta)

GRÀFICA 8

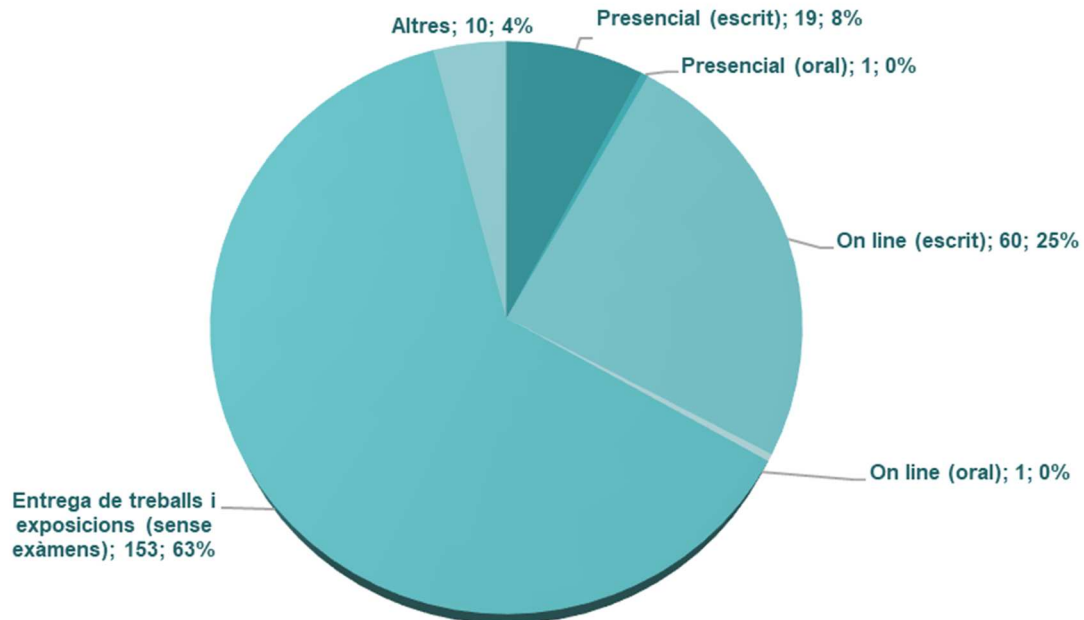

Per tenir més detalls de les respostes, vegeu l'annex 4, pregunta 8

ÍTEM 9. INDICA QUIN ÉS EL FORMAT D'EXÀMENS QUE PREFEREIXES

33,74% DE L'ALUMNAT

GRÀFICA 9

● FOCUS GROUP

VALORACIÓ EXÀMENS ONLINE I PROPOSTES DE MILLORES

El tema del format dels exàmens on line és un aspecte on ha estat més complex en els focus trobar consens, encara que en general, tal com es va evidenciar en les dues enquestes, l'alumnat prefereix realitzar treballs individuals, que no exàmens. Tant pel que fa a l'aprenentatge on line com al presencial.

“ A parte de que tiene mucho más sentido en formato digital, también es cierto que creo que puede reflejar más los conocimientos de una persona...o bueno que la capacidad de reflexión de una persona, el tener una semana, por ejemplo, por exponer un temario y explicar ciertas cosas que no, tener una pregunta concreta, que puede que en ese momento no sepa explicar y por lo tanto se refleje mal la nota...cómo has estado trabajando todo el trimestre. Bueno, para tener unos ciertos conocimientos de enseñanza, entonces es este trabajo individual que tienes el tiempo que sea, pues tiene más sentido porque se está reflejando más de lo que sabes, sino lo que sabes hacer”.

Pel que fa als exàmens en línia el problema principal és que la majoria del professorat no ha canviat el seu format i continua emprant el que l'alumnat defineix com "memorístic", que en modalitat on line no funciona. És per això que en l'enquesta la majoria diu preferir un treball individual, que permet reflexionar i tenir més temps

per pensar, a més que consideren que ajuda a veure els avanços de l'estudiant i el que ha après, més enllà de recordar conceptes de memòria.

"Sí, bueno, yo básicamente el problema que veo es que hay algunos profesores que en el momento de plantear el examen no presencial, no han cambiado de formato. Entonces lo que antes era un examen memorístico, ahora no tiene ningún sentido, porque yo tengo los apuntes a mi lado, aunque tenga una hora y media. Puedo hacer un examen memorístico, ¿no? memorístico, sin haber estudiado y se tendría que haber adaptado el modelo de examen para que fuera más reflexivo o y en ese caso creo que el de trabajo individual funciona más por eso, porque realmente es un trabajo que tú estás haciendo de buscar, de leer bibliografía..."

Sembla que el professorat per mantenir el mateix format, prepara exàmens molt més llargs de tal manera que l'alumnat, com que de contestar diverses preguntes, no tingui temps per copiar i això ha generat veritables situacions de tensió i nervis en l'alumnat, que no sempre aconsegueix acabar-los i si ho fa acaba realment esgotat.

"¿Qué hace el profesor para que no miremos, para que no miremos los apuntes? Sencillamente lo pone larguísimo y entonces, eh. No puedes mirar los apuntes porque si miras en los apuntes no acabas el examen. ¿Qué pasa? Esto se te pone en una situación de tensión y nerviosismo. Y yo en mi vida he estado tan nerviosa. Y entonces qué me ha pasado? Yo he bajado mi rendimiento. ¿Por qué? Porque en la primera pregunta excelente. La segunda pregunta estoy rendida....es que yo me siento medio torturada, la verdad..."

"Pero en sí el examen fue un ataque de ansiedad constante, porque había 40, teníamos 40 minutos para responder 30 preguntas y además las típicas preguntas tipo test que requieren un tiempo y además tenía que pasar de una a otra. No había manera de volver atrás. Y yo me acuerdo que en la última pregunta me encontraba, me empezó la cuenta atrás y me puse nervioso... Yo acabé llorando porque me había currado la asignatura muchísimo, pero de esa ansiedad de decir...r joder, es que lo he hecho todo y al final no ha servido para nada"

Per aquest motiu l'alumnat proposa realitzar treballs individuals o fer exàmens que durin 24-48 hores, on té temps per desenvolupar un tema, no són memorístics, i permet relacionar conceptes. Pot respondre amb més tranquil·litat, sense patir per si en algun moment perd la connexió o bé li pugui sorgir algun imprevist familiar.

Tot i que en aquest últim cas no coincideixen tots, de fet hi ha una alumna que comenta que amb aquest format d'examen de 24/48 ha baixat molt el seu rendiment, atès que li ha passat que alguns/es professors/es pensen que pot haver copiat i no queden clares les fonts utilitzades, i valoren l'examen amb una nota més baixa.

"Si el examen final es un trabajo, tenemos que entregar este día, tengo 20 días para hacerlo, mis circunstancias, sean las que sean, pero tendré más tiempo para gestionar este trabajo y para hacerlo de todos modos. En cambio, si yo sólo puedo hacer este examen a estas horas. Ese día mis vecinos pueden estar haciendo la mudanza y mi abuela puede tener un infarto y sea como sea, yo voy a estar en mi casa cerrada y no voy a estar en un espacio común como en la universidad. Por eso yo creo que es mejor evaluar con un trabajo que no con un examen"

“Sólo quiero añadir que creo que el examen puede puede funcionar si se cambia el formato. O sea, si es un examen reflexivo en el que te dan tiempo, es decir, como si fuera un trabajo que te dan 24 o 48 horas, que tú tienes tiempo de hacerlo. Y es algo reflexivo que al final tiene que salir de los conocimientos que has adquirido a lo largo de todo el trimestre. Sí que puede funcionar solo. Lo que quería puntualizar en esto es que no funciona cierto tipo de examen”

“...Y ha cambiado todo. Con lo que quiero decir con esto es que se debería adaptar igual que nosotros nos tenemos que adaptar a este nuevo modelo. Los profesores se tendrían que adaptar también y adaptar las asignaturas a esta altura... al hecho de ser sincrónicas y en la evaluación es donde hace más agua. Por suerte, en Humanidades, aún hay muchos profesores que nos hacen trabajos y nos hacen evaluaciones basadas en, por ejemplo, lo de los exámenes que te dan un día entero. A mí me parece que al menos en Humanidades, es la mejor solución, porque te dan tiempo para hacerlo y te limitan tu búsqueda, lo bueno es que nosotros como hacemos citas bibliográficas, todo lo vamos justificando al final....quiero decir...”

“Por ejemplo, si creo que fue en el trimestre anterior que en medio del examen se cayó, no recuerdo si fue el drive, el aula global o los servidores de Google. Y al final, como un montón de personas en medio del examen sin acceso a nada. Y si te da un plazo de 48 horas e..no pasa esto”.

“En mi caso yo he tenido exámenes que me han durado 24 horas. Tenías un plazo de 24 horas a 48 para entregarlo y tampoco creo que sea la solución, porque en el sí, sí está bien. Pero te pongo un 6, porque ...yo que sé de dónde lo has cogido y si fueran tus apuntes, como todos tenemos los mismos apuntes, porque todos hemos asistido a tus clase también... entonces un poco de regularidad, porque a mí me han bajado muchísimo las notas y por culpa del online, porque los profes no se fían de que sea un razonamiento tuyo, si creen que por eso...que has copiado, que puede ser que hay alumnos, que lo han hecho, pero no tanto”.

En general hi ha estudiants que no veuen gaire diferència entre els treballs individuals i aquests exàmens de 24/48 hores i per això prefereixen els treballs.

“Es que el modelo de examen que estamos planteando ahora es lo mismo que un trabajo, pero puede que más breve realmente. Entonces quitar o no un examen, para poner un examen que se parezca a un trabajo, yo pondría un trabajo, un trabajo directamente...”

Encara que hi ha part de l'alumnat que considera important mantenir l'examen com a tal, atès que si tot el professorat finalment es decantés per eliminar els exàmens, podrien arribar a tenir una quantitat de treballs a realitzar excessiva.

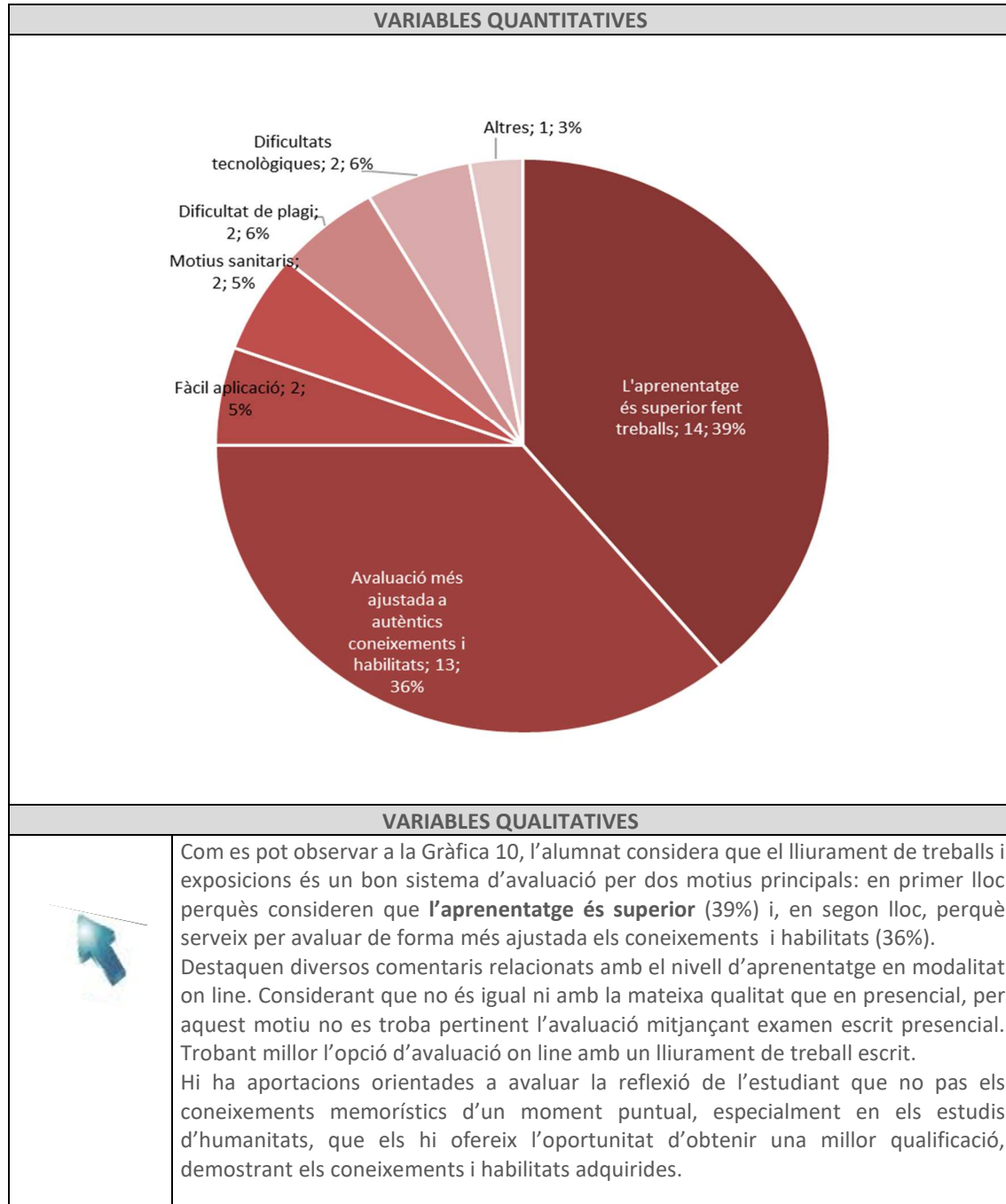
“Parece que los profesores sólo piensan que en el plan tenemos su asignatura porque nos cargan bastante de trabajo, de lecturas o materiales que hay que leer o de visualizar o lo que sea. Y es como que creo que al final esa constancia, el trabajo, trabajo, trabajo, trabajo, conlleva, unas semanas que llevan... y todas las semanas haciendo trabajos y no hay.. no hay un filtro...”

Així que el millor sembla ser una justa combinació de tots dos formats, mantenint en alguns casos els treballs individuals i en uns altres els exàmens, però que siguin aquests de llarga durada i de relacionar conceptes.

ARGUMENTACIÓ PREFERÈNCIA LLIURAMENT DE TREBALLS I EXPOSICIONS (SENSE EXÀMENS)

RESULTATS OBTINGUTS AMB EL 8,2% de l'alumnat (primera enquesta)

GRÀFICA 10

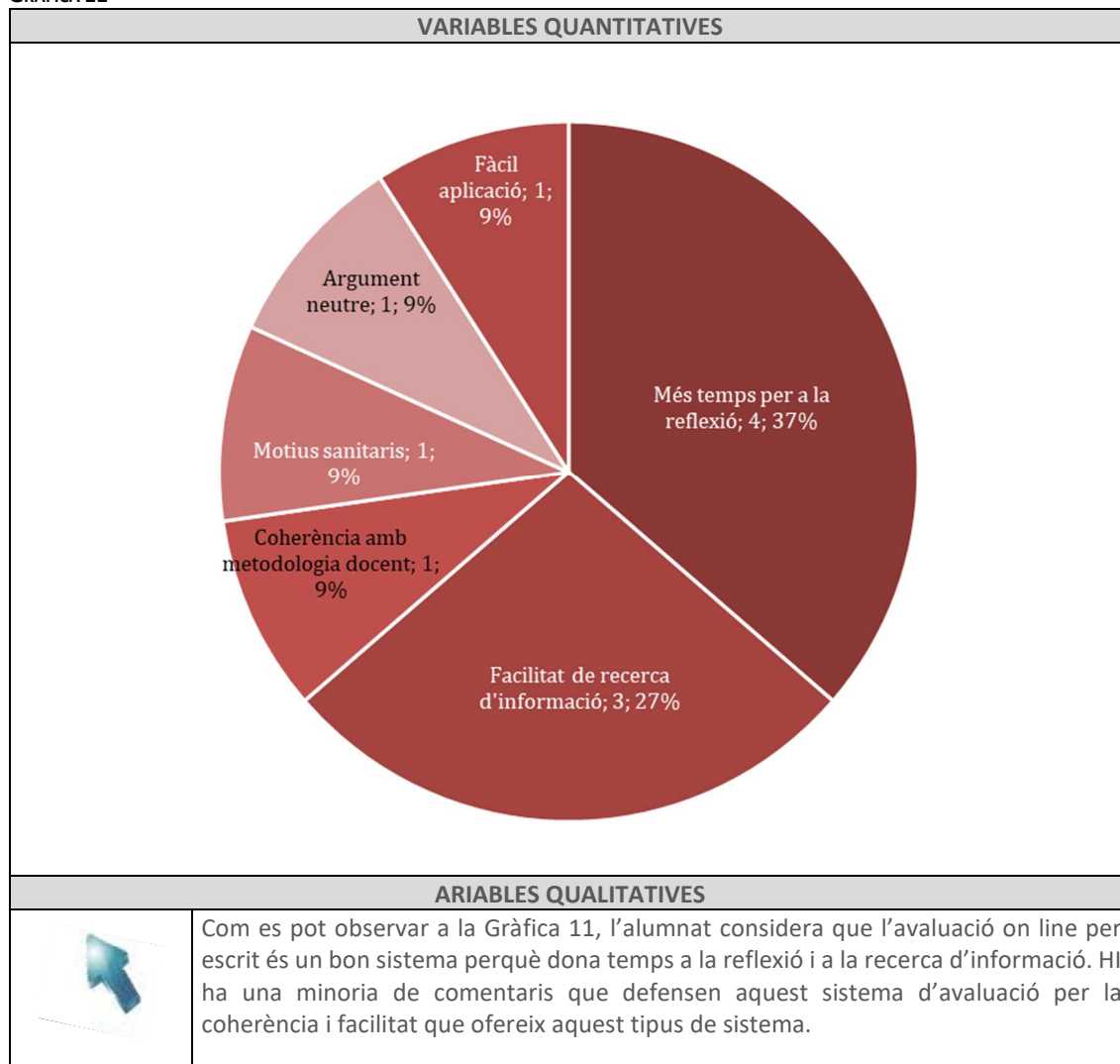

Per tenir més detalls de les respostes, vegeu l'annex 5, pregunta 9

ARGUMENTACIÓ PREFERÈNCIA ON LINE ESCRIT

RESULTATS OBTINGUTS AMB EL 8,2% de l'alumnat (primera enquesta)

GRÀFICA 11

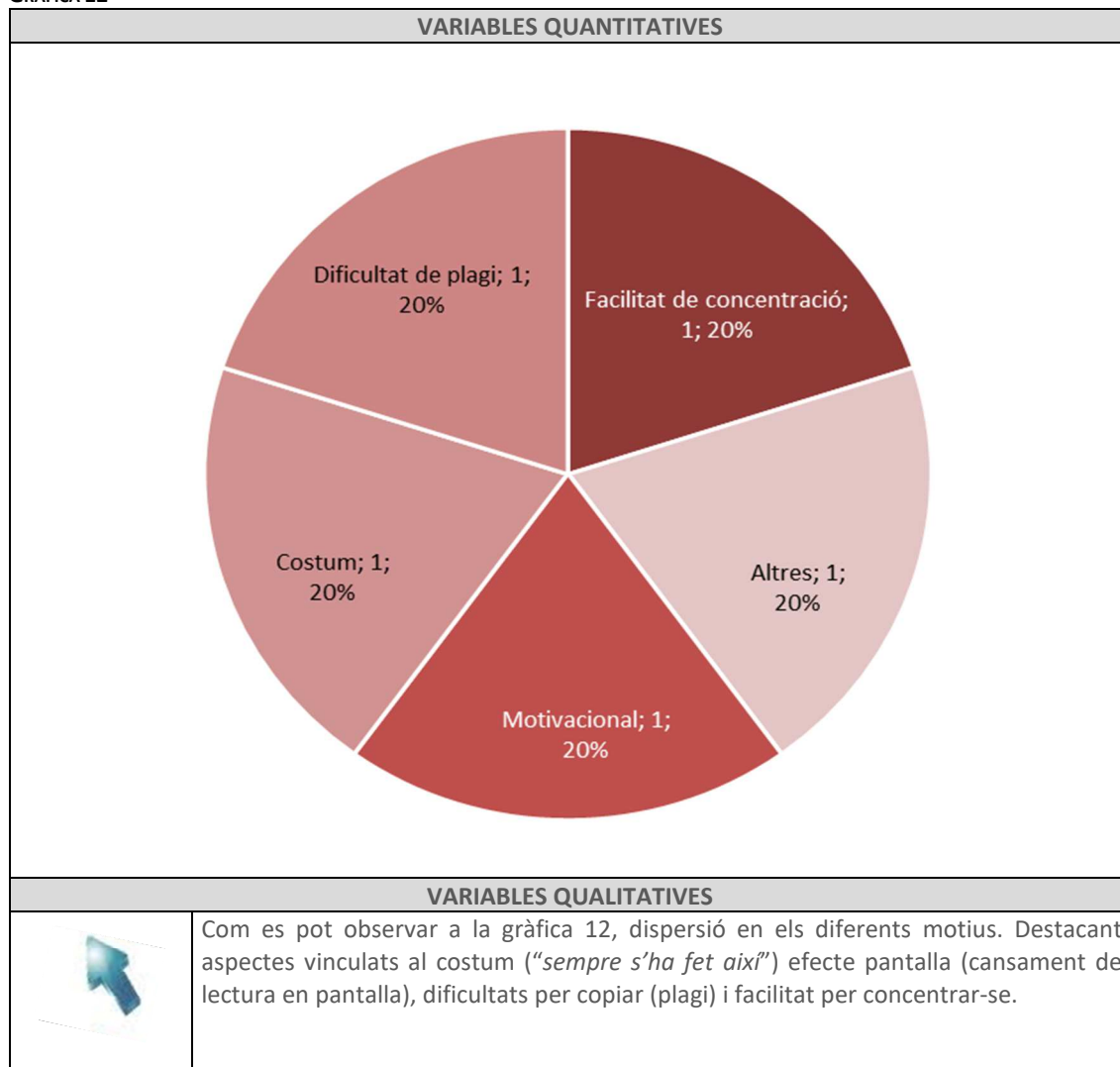

Per tenir més detalls de les respostes, vegeu l'annex 5, pregunta 9

ARGUMENTACIÓ PREFERÈNCIA PRESENCIAL ESCRIT

RESULTATS OBTINGUTS AMB EL 8,2% de l'alumnat (primera enquesta)

GRÀFICA 12

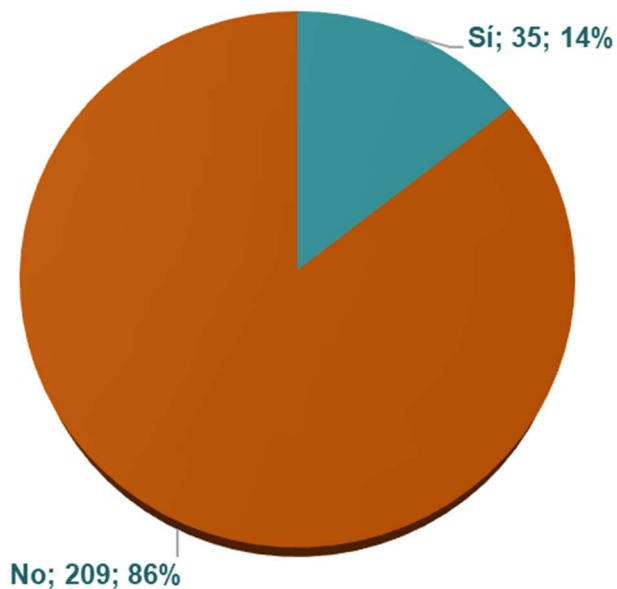

Per tenir més detalls de les respostes, vegeu l'annex 5, pregunta 9

ÍTEM 10. ACOSTUMES A ACTIVAR LA VIDEOCÀMERA EN LES SESSIONS ON LINE DE VIDEOCONFERÈNCIA

33,74% DE L'ALUMNAT

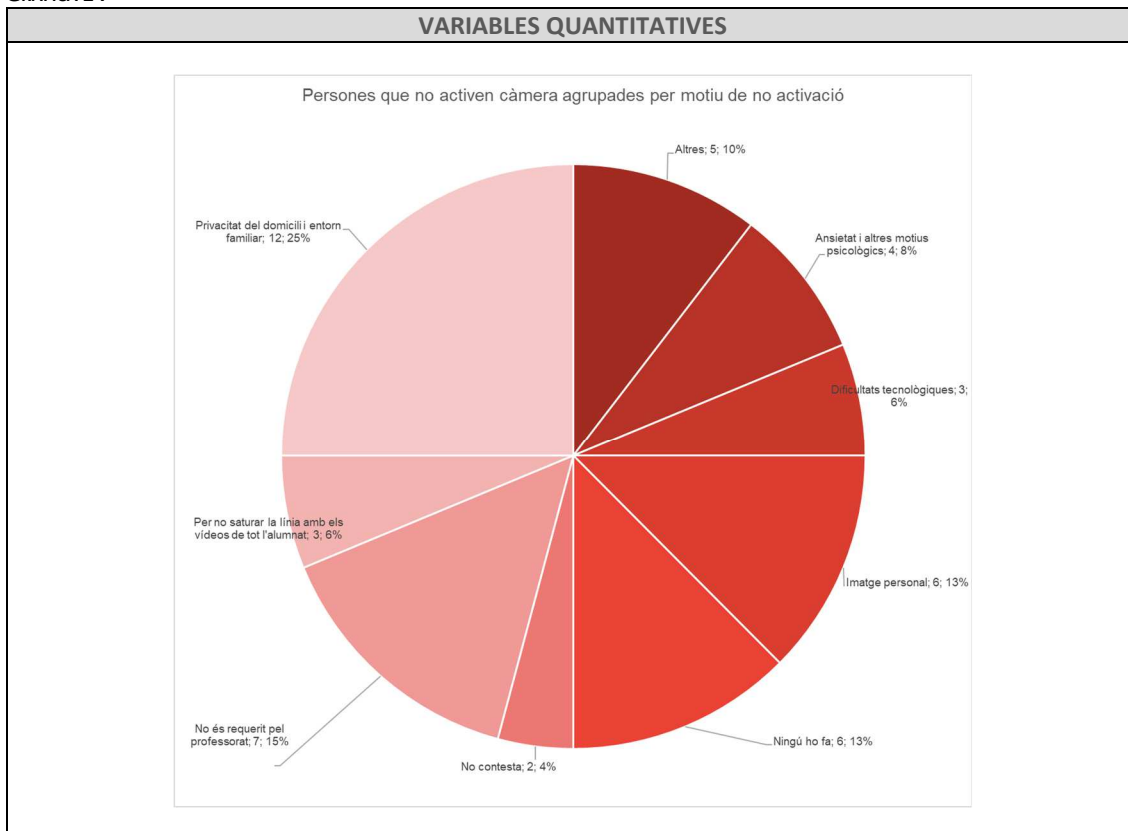
GRÀFICA 13

MOTIUS PER NO ACTIVAR LA CÀMERA

RESULTATS OBTINGUTS AMB EL 8,2% de l'alumnat (primera enquesta)

GRÀFICA 14

VARIABLES QUALITATIVES	
	Com es pot observar a la gràfica 14 no s'activa la càmera per mantenir privacitat personal i de l'entorn familiar (25%) seguit per un segon motiu que és el requeriment per part del professorat. Quan s'argumenta que és per no saturar la línia amb els vídeos de tot l'alumnat fa pensar que les classes magistrals s'han d'impartir en format conferència.

Per tenir més detalls de les respostes, vegeu l'annex 6, pregunta 10

• FOCUS GROUP

COM MILLORAR L'ÚS DE LA CÀMERA DE PART DE L'ALUMNAT

L'alumnat considera que el professorat hauria de recomanar a l'alumnat l'ús de la càmera explicant i deixant clar les raons del perquè. Consideren interessant que es posi, sobretot en relació a millorar la interacció amb els docents i amb els/les companys/es.

"Me parece que la recomienden fuertemente, más allá de obligarle... Por favor, pon la cámara que me gustaría verlos, porque al final del día yo también. ...no es lo mismo estar hablando a un profesor, así que me está leyendo Power Point y yo no estoy viendo nadie"

"Lo que me parece más interesante es explicarnos por qué es importante tener la cámara.... Es hacer un poco de pedagogía y decir bueno chicos, si ponéis la cámara, esto va a servir..."

Comenten que no estan acostumats a posar la càmera i tampoc ho veuen interessant quan estan en classes síncrones amb 80 alumnes més, però, en canvi, sí que tots estan d'acord que quan treballen en grups reduïts, com és el cas dels seminaris, és una eina molt útil que els ajuda a trencar el gel, a reduir la sensació de fredor que tenen en realitzar classes on line i a sentir-se més a prop dels altres. Precisament un dels aspectes que més troben a faltar de la formació presencial: l'ambient universitari, el fet de compartir i el de relacionar-se amb els companys i les companyes.

"En mi caso no, que no estamos acostumbrados, como habéis dicho a exponeros...ya nos cuesta suficiente en un seminario presencial a decir nuestra opinión y a poner la cámara a mostrar tu casa, que muchas veces también es verdad que vas en pijama"

"En magistrales no creo que sea necesario que activemos la cámara, y menos si no vamos a intervenir, pero los seminarios estaría muy bien, pero si haría grupos más reducidos, sino es un caos, porque cámara más audios...no se entiende nada, y lo lías, y tampoco apetece mucho... pero que no se, en grupos más reducidos, pero lo encuentro mucho más entretenido...Ver a la gente..."

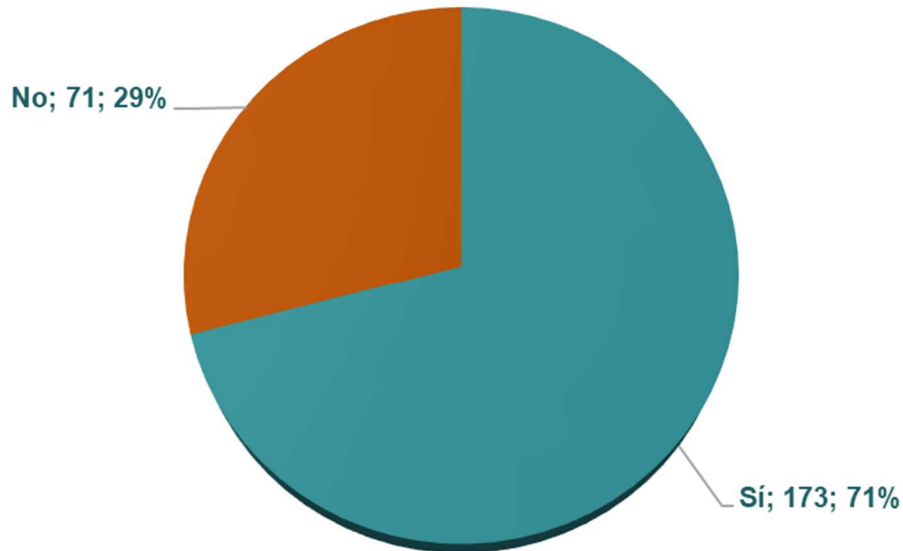
En un cas en concret una alumna comenta que el Collaborate no facilita l'ús de la càmera, així com altres eines com el meet o el zoom, que a més permeten canviar de fons i jugar amb l'enfocament, així que el professorat hauria d'usar altres plataformes quan vol que l'alumnat la faci servir.

"Lo haría cambiando el collaborate haciéndolo por meet. Por ejemplo, el otro día tuve una reunión con el decano y el meet es muy chulo, porque puedes poner en un lado el fondo y poner otras cosas que el collaborate no te permite, entonces, como que no entran tanto en tu casa".

ÍTEM 11. DES QUE LA DOCÈNCIA HA PASSAT A UN FORMAT ON LINE, HAN AUGMENTAT LES TEVES HORES DE DEDICACIÓ ALS ESTUDIS?

33,74% DE L'ALUMNAT

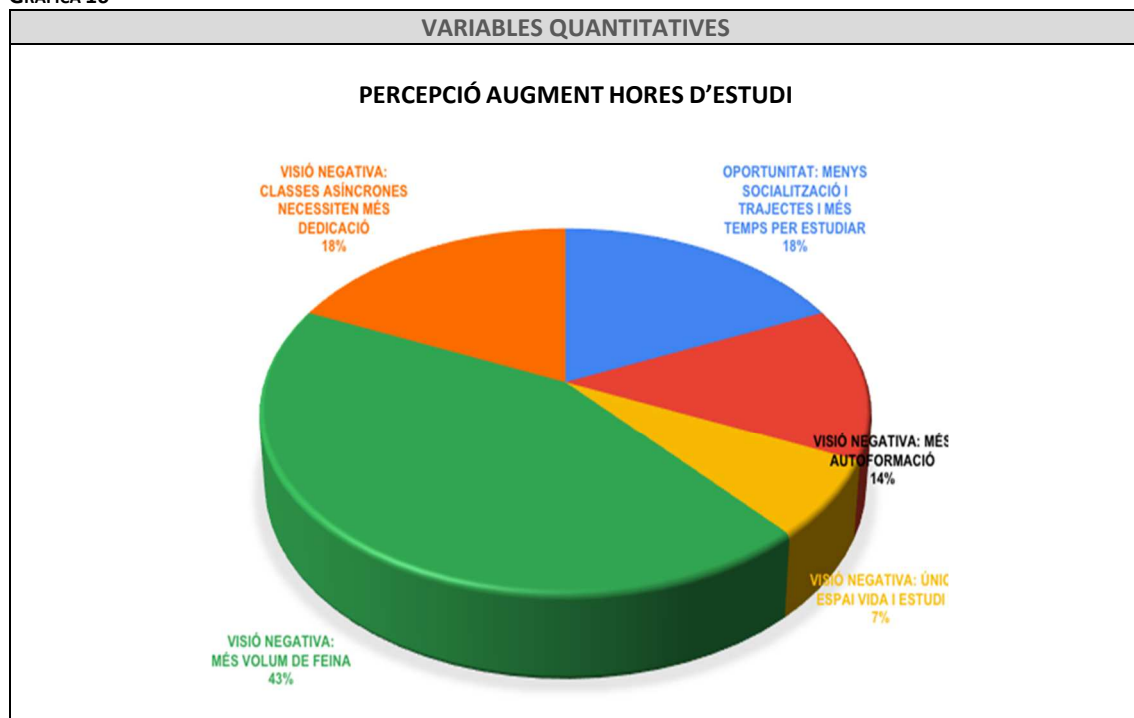
GRÀFICA 15

És evident, observant la Gràfica 15, que la percepció de l'alumnat és que han incrementat les hores de dedicació a l'estudi des que la docència ha passat a ser en format on line (70%). En analitzar les respostes qualitatives que els/les estudiants han donat per argumentar la seva resposta, s'han identificat diverses raons, tant a l'hora de contestar que "sí" havien augmentat la seva dedicació, com que "no" havien incrementat les seves hores d'estudi. Es passa a descriure-ho a continuació.

RESULTATS OBTINGUTS AMB EL 8,2% de l'alumnat (primera enquesta)

GRÀFICA 16

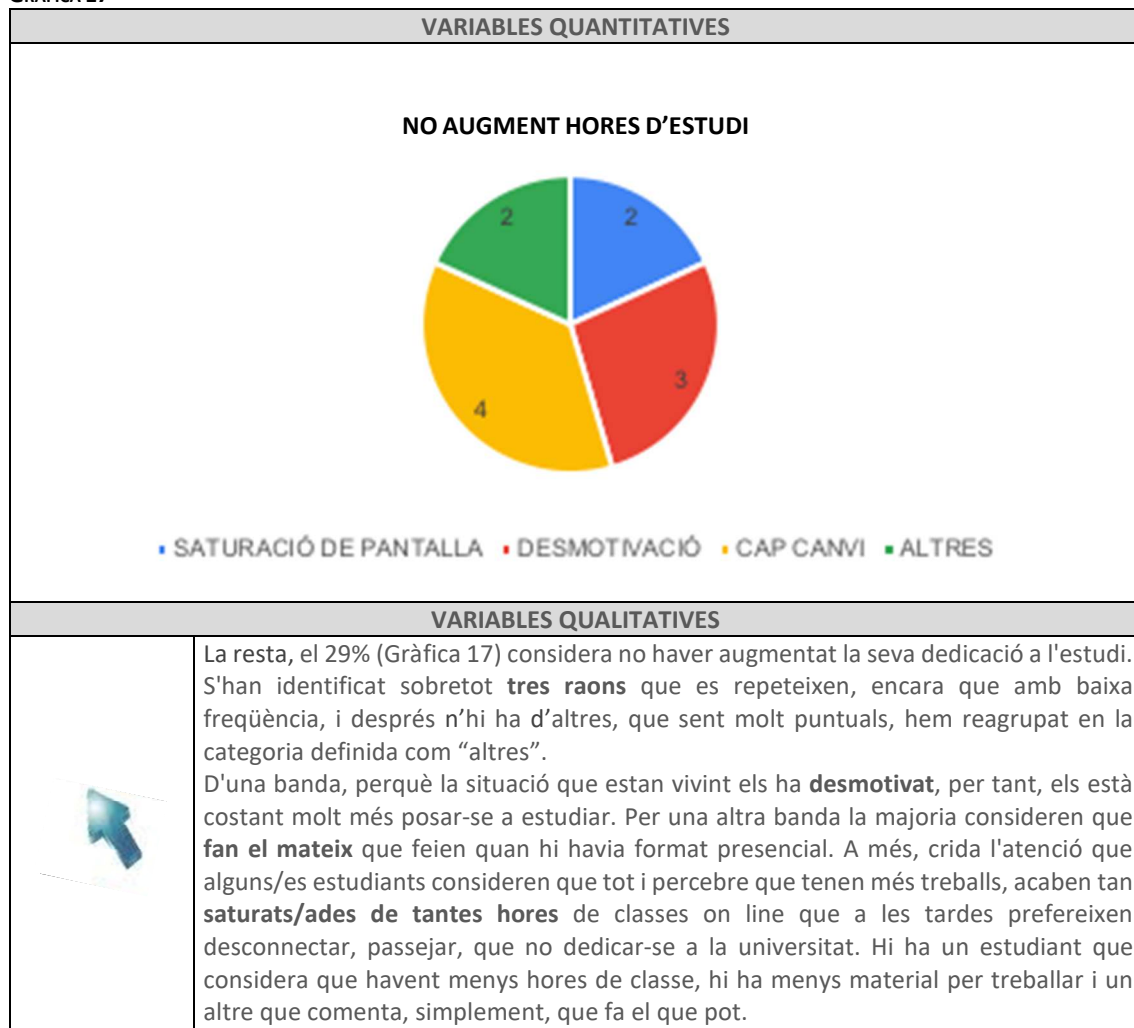

VARIABLES QUALITATIVES	
	Per una banda, destacar que el 18% de l'alumnat que ha donat resposta a l'enquesta considera de manera positiva (oportunitat) el fet d'haver pogut dedicar-se més a l'estudi (Gràfica 16). Això ho atribueixen sobretot al fet que s'estalvien temps en desplaçaments, així com estar confinats no els permet socialitzar. El temps que abans dedicaven a la seva vida personal i social, com el temps de mobilitat, ara el poden invertir en l'estudi, aprofundint i perfeccionant. l'alumnat que treballa comenta que ara pot organitzar-se i compaginar les dues coses millor. Per l'altre costat, ara bé, una gran majoria de respostes, no semblen veure de forma positiva aquest augment de dedicació a l'estudi. Crida l'atenció que un 43% percep haver augmentat les hores que dedica més a estudiar, sobretot perquè considera que la quantitat de treballs que se l'assigna és molt més gran, a causa, pel que el sembla, que els professors, sabent que no té moltes més activitats a fer el donen més tasques. A més percep que hi ha docents que intenten compensar no realitzar tantes classes presencials donant més material per llegir, etc. Relacionat amb aquest aspecte hi ha un 14% de l'alumnat que considera que ja només el fet de realitzar la formació on line se l'exigeix una major autonomia i autoorganització i un 18% dedica més temps a l'estudi per repassar les classes gravades síncrones, dedicant una atenció del doble de temps de la duració de la mateixa gravació. Un 7%, de l'alumnat no nota la separació entre vida personal i professional, és com si tingués la sensació de no desconnectar mai.

Per tenir més detalls de les respostes, vegeu l'annex 7, pregunta 11

RESULTATS OBTINGUTS AMB EL 8,2% de l'alumnat (primera enquesta)

GRÀFICA 17

Per tenir més detalls de les respostes, vegeu l'annex 7, pregunta 11

● FOCUS GROUP

IMPACTE DE L'APRENTATGE ON LINE AL RENDIMENT I TEMPS DE DEDICACIÓ A L'ESTUDI

En el Focus Group ha quedat molt clar el perquè el 71% de l'alumnat ha considerat haver augmentat el seu temps de dedicació a l'estudi.

S'observen dos motius:

D'una banda, la percepció que des que estudien en format on line ja no fan cap activitat més que no sigui assistir a les classes, revisar les gravacions o els vídeos que penja el professorat i en general dedicar temps a realitzar treballs i activitats per a la Universitat. Així que hi ha qui considera que més que tenir més feina real, són ells qui passen més temps davant de la pantalla, perquè no tenen res més a fer per les limitacions que hi ha pel que fa les activitats socials en aquest moment.

“Creo que el volumen de temario no es muy superior a, aunque en casos concretos puede que sea así, pero sí que creo que nuestra percepción es que tenemos mucho más trabajo porque tampoco tenemos nada más que hacer. Es decir, creo que si yo que se, si comparo profes que he tenido hace dos años y que tengo ahora, el volumen de trabajo es muy similar, es muy muy muy parecido. Pero tengo la sensación que tengo mucho más trabajo porque estoy todo el día delante de la pantalla viendo como suben cosas, como no tengo tiempo de hacer otras cosas, pero no creo, no creo que sea tanto que ellos...O sea, creo que el profesor hace un poco lo mismo que ha hecho siempre y el otro el problema sería en mi percepción del tiempo que dedico a los estudios, que es mi caso es muy superior que antes...”

El segon motiu ho relacionen amb el professorat, qui considera que tenen més temps per dedicar a l'estudi, pel fet d'estar confinats. Se'ls donen més activitats per fer, o almenys això comenten alguns/unes alumnes, a més que en diversos casos, quan els/les estudiants no poden connectar-se a una classe síncrona, la poden veure gravada i això sembla que els entretingui durant molt més temps del que els suposaria assistir a la classe mentre s'està realitzant. Sense oblidar que hi ha qui té altres activitats a realitzar a part d'estudiar, com per exemple, els que comenten que han de treballar.

“Y también que de pronto, con esa mentalidad de que el alumno, está más tiempo en casa y así que tienen más tiempo para hacer todo... esto lamentablemente no es verdad para todos los alumnos, yo por ejemplo, salgo a las dos y media de clase y a la tres entro a trabajar. Entonces los profesores agarraron esta mentalidad de que... bueno estas en casa, te mando más cosas de las que te mandaría si estuviera en presencial...”

Sobre el rendiment hi ha disparitat, tal i com s'ha evidenciat en les respostes a les dues enquestes. Hi ha alguns/es que consideren que com han dedicat més temps a l'estudi, han millorat les seves notes o almenys el seu aprenentatge.

“Yo realmente he incrementado mucho el tiempo de dedicación, sobretudo en las clases en las que se cuelgan vídeos, pero también me ha permitido hacer mucho más trabajo. Bueno, como trabajo fuera..., que presencialmente me costaba más irme a la biblioteca a leer los textos adicionales, etcétera. Y en cambio ahora también porque tenemos más tiempo, porque estamos todo el día en casa, pero da como más ganas de investigar, sobretudo si no te dan la típica clase magistral, sino que es que el profesor ya intenta que sea trabajo autónomo. Entonces que sí, que trabajo muchas más horas, pero noto mucho más. No sé si el rendimiento a nivel de notas, pero de aprendizaje seguro y autónomo”

“Bueno, he montado mi propio calendario y he mejorado mucho de rendimiento porque a través de esta situación que he aprendido, pues a optimizar más en tiempo y ser más organizada. Entonces, en este caso, por mi parte, estoy rindiendo mejor”.

“Al menos a mí me ha ido mejor en cuanto a notas, cierto es que también hay que dedicarle un poco más de tiempo y esfuerzo en muchos trabajos, pero sí que es cierto que no en todas, pero en según qué tipo de asignatura he conseguido, al menos esta subida y también depende del interés que le pones”.

Mentre que n'hi ha d'altres que pensen que tot i haver-se esforçat més, han baixat el seu rendiment, pel format dels exàmens on line, o bé, perquè es troben molt desmotivats/ades i cansats/ades i això afecta el seu rendiment.

“Yo estoy bastante desmotivado ya que ...Por supuesto, a todos hay asignaturas que me gustan más o menos y ahí me siento más a gusto en algunas clases, más que en otras. Eso por supuesto. Pero estoy desmotivado, estoy en la palabra desmotivado, estoy cansado. El levantarme y estar, saber que estaré toda la mañana delante de una pantalla y por la tarde trabajando en la pantalla y estar en ese círculo que no se cierra...Es muy cansado y eso repercute en el rendimiento al final, porque es... el el que te cuesta ya más de primera, hace que estés menos atento y por lo tanto que puedas rendir más. Te dificulta el rendimiento”.

“...Es como desmotivación y a la vez el cansancio de tener que hacer lo mismo. Pero claro, comparado con cuarentena...que me planteé dejar los estudios y ahora lo sigo haciendo”.

“ Como un bucle constante de que hay días que no salgo de mi cuarto. En dos días salgo para comer y ya està”.

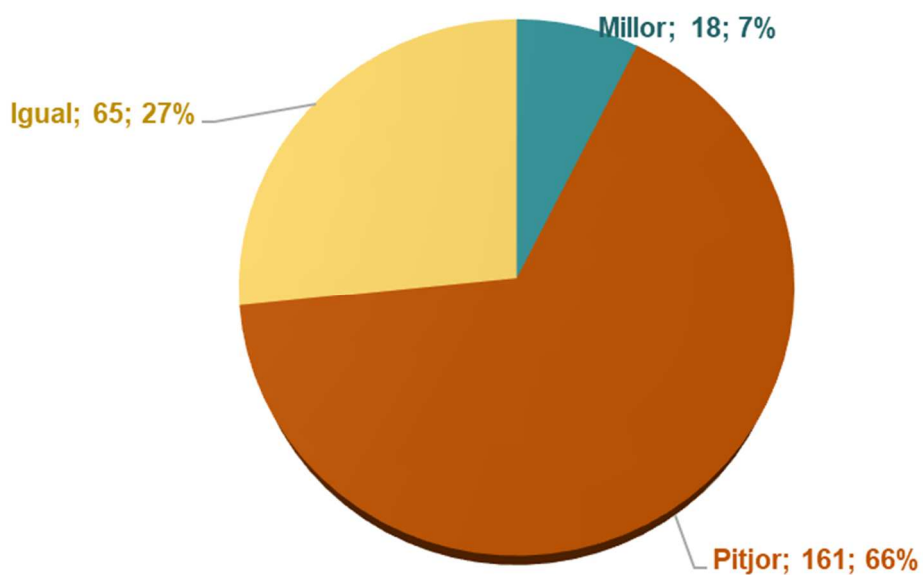
Finalment destacar el comentari d'una alumna que subratlla que a part de l'aprenentatge que aporta cada assignatura que, depenent de l'organització i del temps de cadascu, es pot veure afectat o beneficiat, hi ha altres formes d'aprendre a la universitat que amb l'aprenentatge on line s'han perdut.

“Pero hay que tener en cuenta la parte de aprendizaje intrínsecamente ligado a la presencial y con los compañeros y con los profesores. Y a todas las actividades que nos están, que no estamos teniendo y que no están aportando a nuestro aprendizaje. ¿No? Yo tengo algunos compañeros que dicen que echan de menos no hablar de cosas de la universidad fuera de clase. Y todo esto genera un aprendizaje muy ...no pudiendo tener porque no se tiene el espacio.... es muy difícil de solucionarse si no hay presencialidad. Entonces creo que aunque efectivamente a nivel, en nivel personal es más fácil gestionarse, se pierde todo lo más informal, entre comillas, del aprendizaje...”

ÍTEM 12. COM ÉS LA INTERACCIÓ AMB ELS I LES DOCENTS AMB AQUEST CANVI DE MODALITAT?

33,74% DE L'ALUMNAT

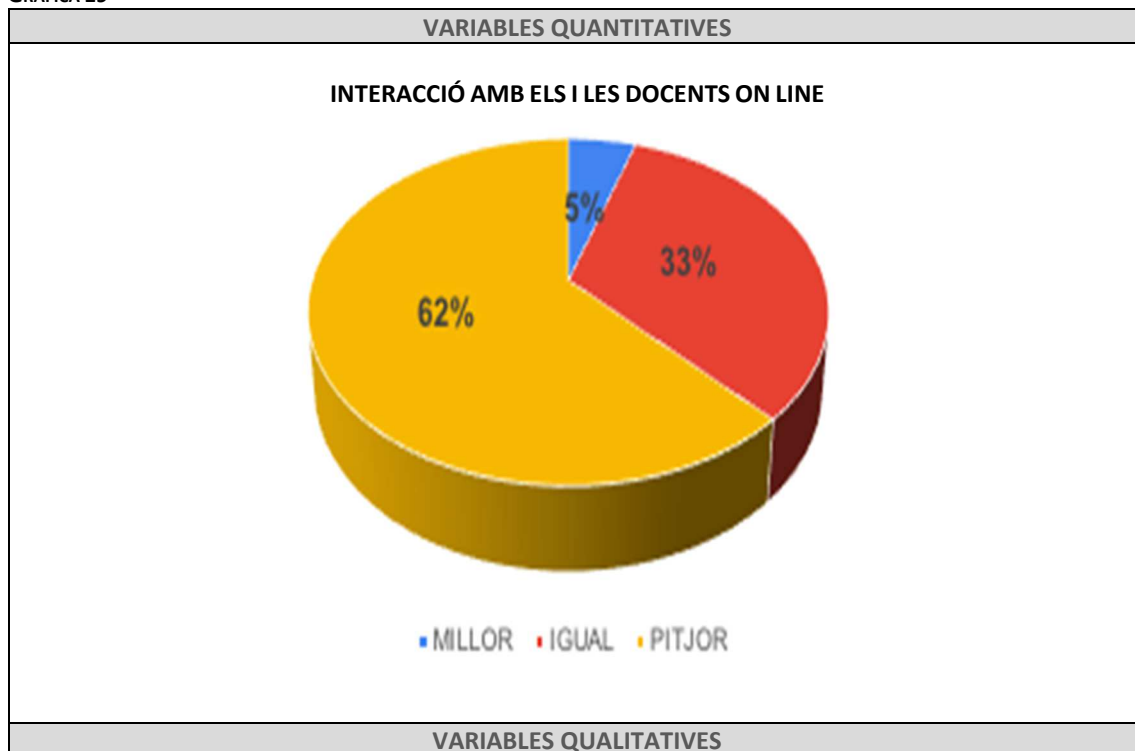
GRÀFICA 18

ARGUMENTACIÓ MILLOR INTERACCIÓ AMB ELS I LES DOCENTS EN FORMAT ON LINE

RESULTATS OBTINGUTS AMB EL 8,2% de l'alumnat (primera enquesta)

GRÀFICA 19

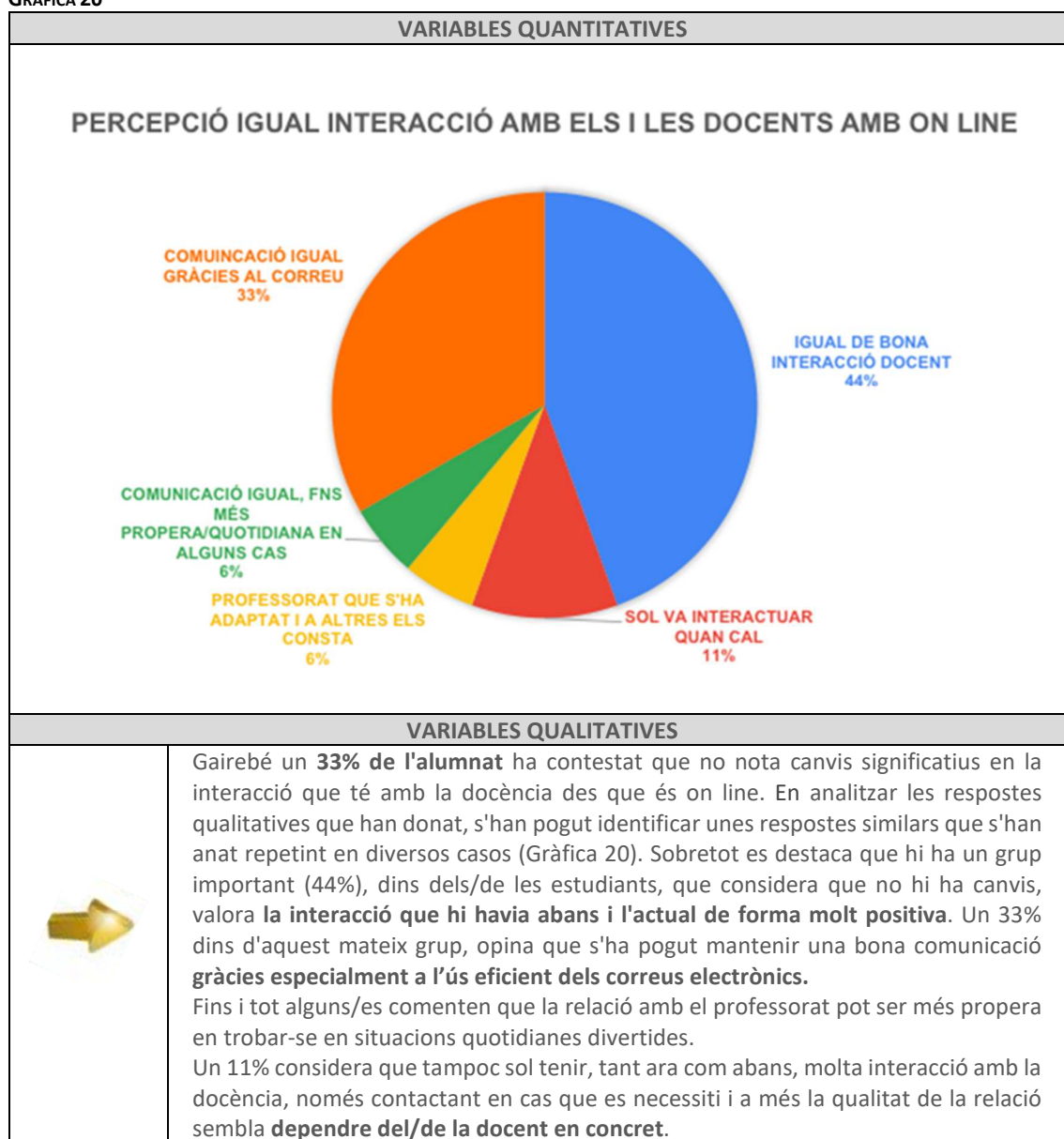
	Gràfica 19. Només un 5% de l'alumnat considera que la relació amb el professorat ha millorat amb la docència on line, realment un percentatge molt baix. Sembla que aquests/es alumnes es troben còmodes en una relació més a distància, comunicant-se amb els/les docents via email o xat i que a més considera que rep resposta de manera eficaç. Semblen ser alumnes a qui la interacció escrita li suposa una menor exposició.
---	--

Per tenir més detalls de les respostes, vegeu l'annex 8, pregunta 12

ARGUMENTACIÓ IGUAL INTERACCIÓ AMB ELS I LES DOCENTS EN FORMAT ON LINE

RESULTATS OBTINGUTS AMB EL 8,2% de l'alumnat (primera enquesta)

GRÀFICA 20

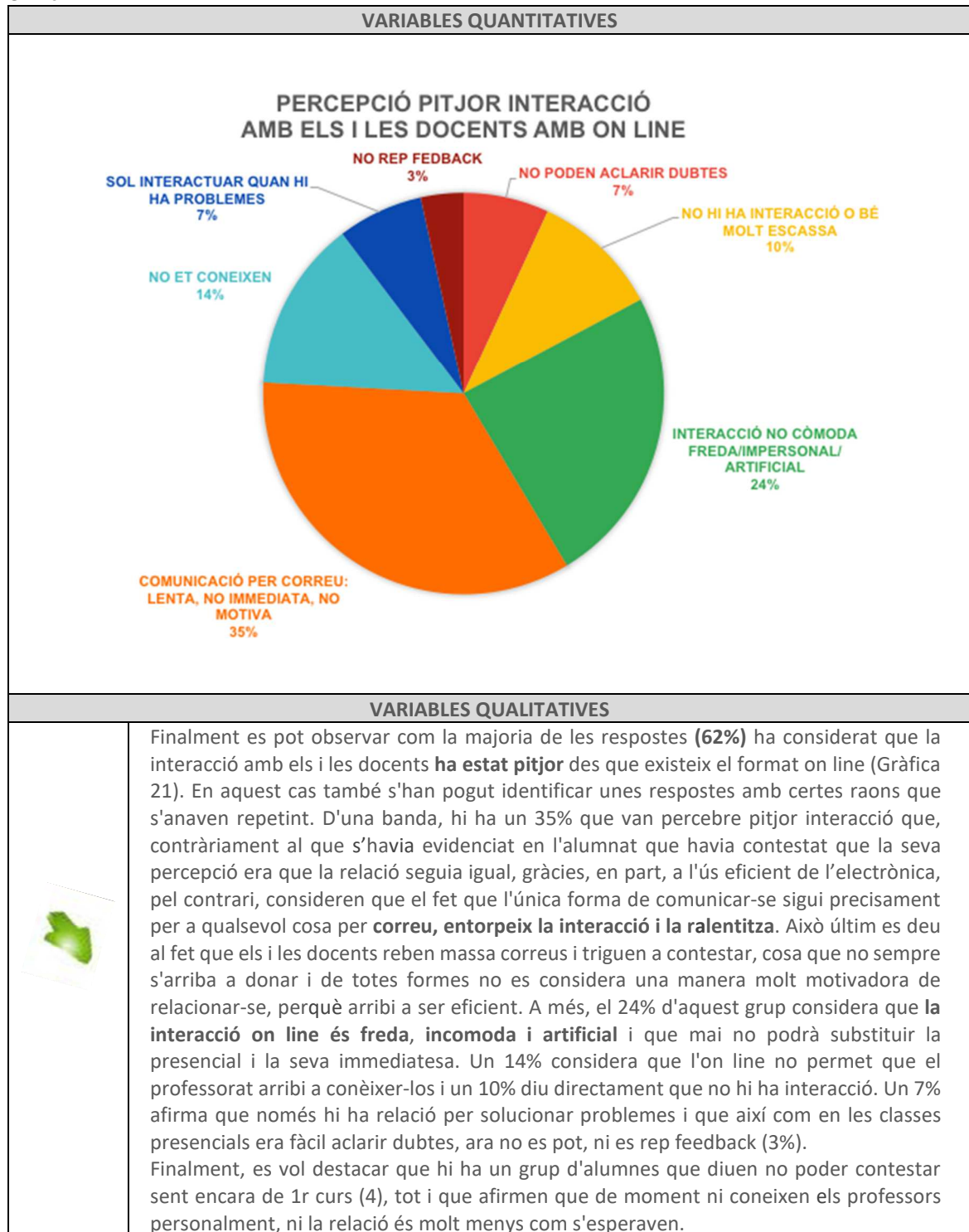

Per tenir més detalls de les respostes, vegeu l'annex 8, pregunta 12

ARGUMENTACIÓ PITJOR INTERACCIÓ AMB ELS I LES DOCENTS EN FORMAT ON LINE

RESULTATS OBTINGUTS AMB EL 8,2% de l'alumnat (primera enquesta)

GRÀFICA 21

Per tenir més detalls de les respostes, vegeu l'annex 8, pregunta 12

- FOCUS GROUP

IMPORTÀNCIA DEL FEEDBACK DEL PROFESSORAT

L'alumnat considera que des que l'aprenentatge és on line fa més falta rebre feedback del professorat i en general això no sembla donar-se molt, excepte en casos més puntuals.

"Creo que independientemente de la forma de la evaluación, que yo estoy completamente de acuerdo con que debería ser un trabajo siempre que se pueda, o un examen de 48 horas, lo que es importante en el online, sobretodo donde la relación y la retroalimentación están más difícil, que de verdad haya feedback, es una cosa que en realidad muy poco en la carrera se hace....bueno, por lo menos yo que estoy en cuarto... Cuando tú estás en clase presencial y tienes por lo menos un feedback físico del profesor es una cosa, pero cuando estás en el formato online en el que tú ves al profesor sólo digamos en una pantalla, el profesor normalmente ...la relación no es normal, creo que es muy importante hacer énfasis en el feedback y en que haya un trabajo de feedback y no sólo de contenidos, sino también de forma, para un lado y para el otro..."

"En mi experiencia no demasiado, algún día por lo que os decía, en algún trabajos sí que recibes feedback. Hay profesores que lo hacen. Pero en general no "

"Si estoy de acuerdo con C., no demasiado, porque en algunos casos sí que es verdad que hay profesores que han habilitado, por ejemplo, ahora, sesiones sincronicas para comentar cosas...pero en general pocos".

De tota manera sembla que depèn del/de la professor/a, sent un problema que ja existia i que amb la pandèmia s'ha accentuat.

"También es verdad que depende mucho del profesor..."

"Que es que cuando tú estás en persona en la clase sientes que más o menos conoces a esta persona y te puedes acercar y preguntarle algo cuando estás en la pantalla es como ver una...Es como tienes la misma relación que con un actor de una serie o de una película. Cuesta mucho más acercarte y decir "Hola, quiero una tutoría" o me quedo un momento al final de la videoconferencia para preguntarte algo. Cuesta, cuesta mucho más.

RELACIÓ AMB EL PROFESSORAT DURANT L'APRENENTATGE ONLINE: PROPOSTES DE MILLORA

Els/les estudiants consideren que si es fomenten els treballs en grups reduïts, millora la interacció on line amb el professorat i així ha estat en alguns casos, on parlen de tutories que han tingut en casos puntuals amb alguns professors/es i companys/es, per enfocar millor un treball en grup, que ha funcionat molt bé.

“Si es algo parecido a los trabajos en grupo reducidos. Bueno, yo en una clase estoy haciendo un trabajo en grupo y bueno, entretenido a parte de que conozco más gente de la clase que quedamos por meet y todo, a parte el profesor nos hizo hacer una tutoría con ella, en este caso, los tres en grupo más el profesor entonces está bastante bien porque hemos podido conocerla...”

A més algú considera que en l'actualitat sembla que quan envies un correu a un/una professor/a per exposar-li un dubte, estan més atents i contesten de seguida. Comenten haver-se trucat per telèfon amb el/la professor/a per solucionar temes de manera molt eficaç.

“Yo he notado que ahora más que nunca las profesoras están muy atentos a eso”.

Encara que és cert que això no es pot generalitzar i segons les dades quantitatives, en general, la interacció ha empitjorat i precisament diversos alumnes han comentat que de vegades es demora molt respondre un correu.

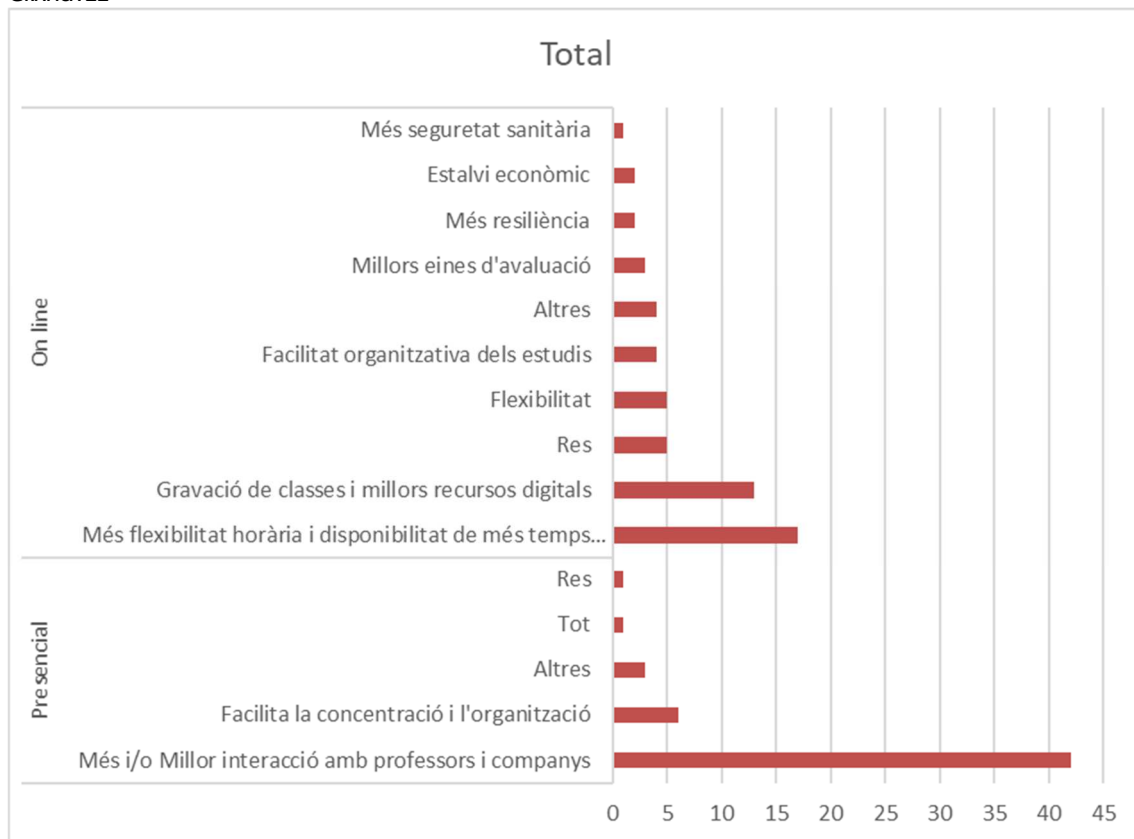
A més ens sembla interessant el comentari d'una alumna que considera que voler fomentar una major interacció amb el professorat pot tenir una part més negativa, que és perjudicar persones que treballen, augmentant la bretxa que sabem que ja es percep entre qui només estudia i qui compagina la carrera amb el treball.

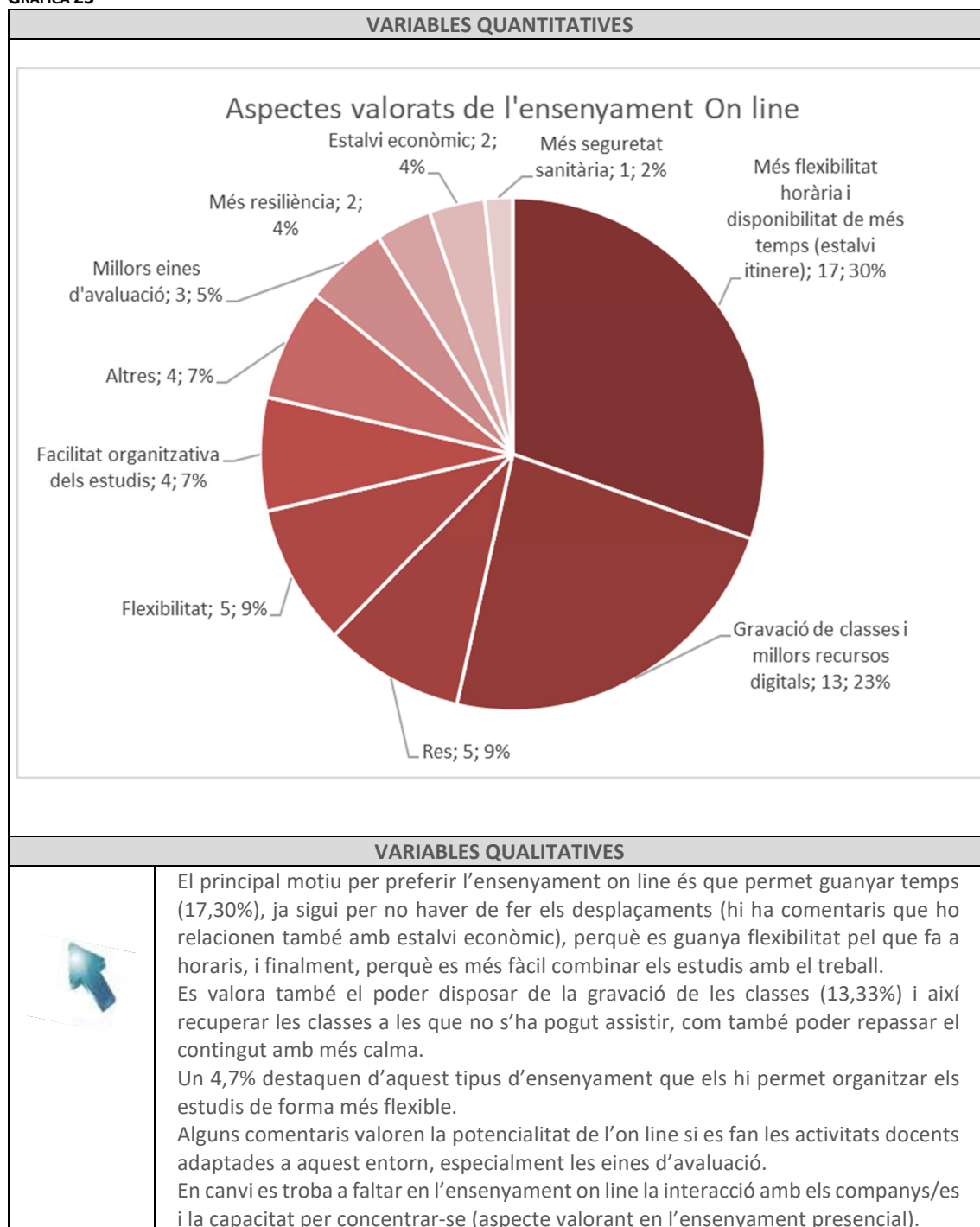
“Bueno, yo quería decir que el tema de fomentar la participación también tiene como otra parte más oscura, que es que la gente como yo el primer trimestre estuve trabajando. Si tú estás obligando a los estudiantes a hacer participar, participar online. Bueno, pues sirónicamente, hay estudiantes que no se lo pueden permitir y aún así es como si agrandas más esa brecha entre los estudiantes que necesitan trabajar para poder estudiar y los que no”.

ÍTEM 13. DIGUES L'ASPECTE QUE VALORES MÉS DE L'ENSENYAMENT PRESENCIAL I DE L'ENSENYAMENT ON LINE.

RESULTATS OBTINGUTS AMB EL 8,2% de l'alumnat (primera enquesta)

GRÀFICA 22

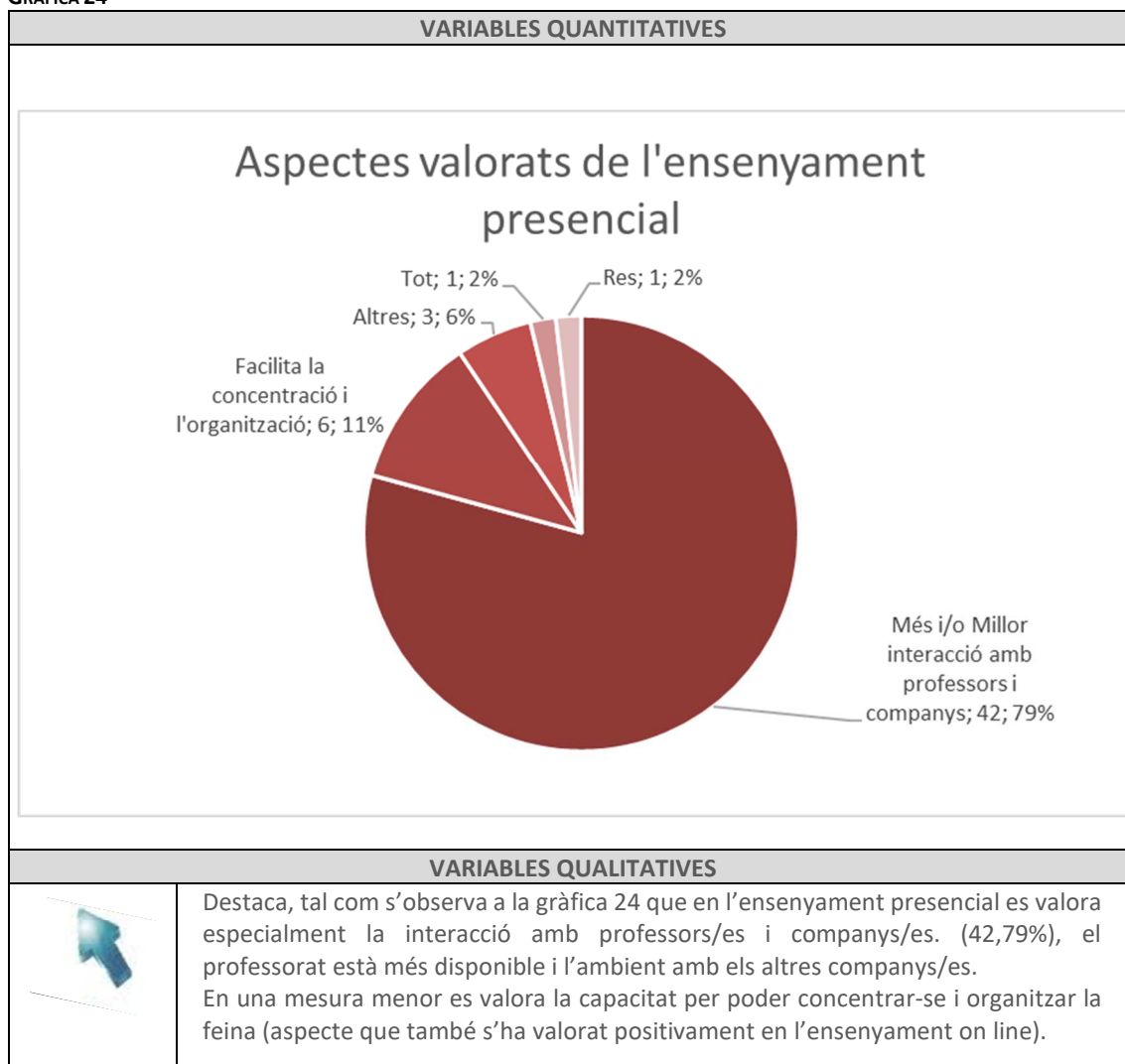

RESULTATS OBTINGUTS AMB EL 8,2% de l'alumnat (primera enquesta)
GRÀFICA 23

Per tenir més detalls de les respostes, vegeu l'annex 9, pregunta 13

RESULTATS OBTINGUTS AMB EL 8,2% de l'alumnat (primera enquesta)

GRÀFICA 24

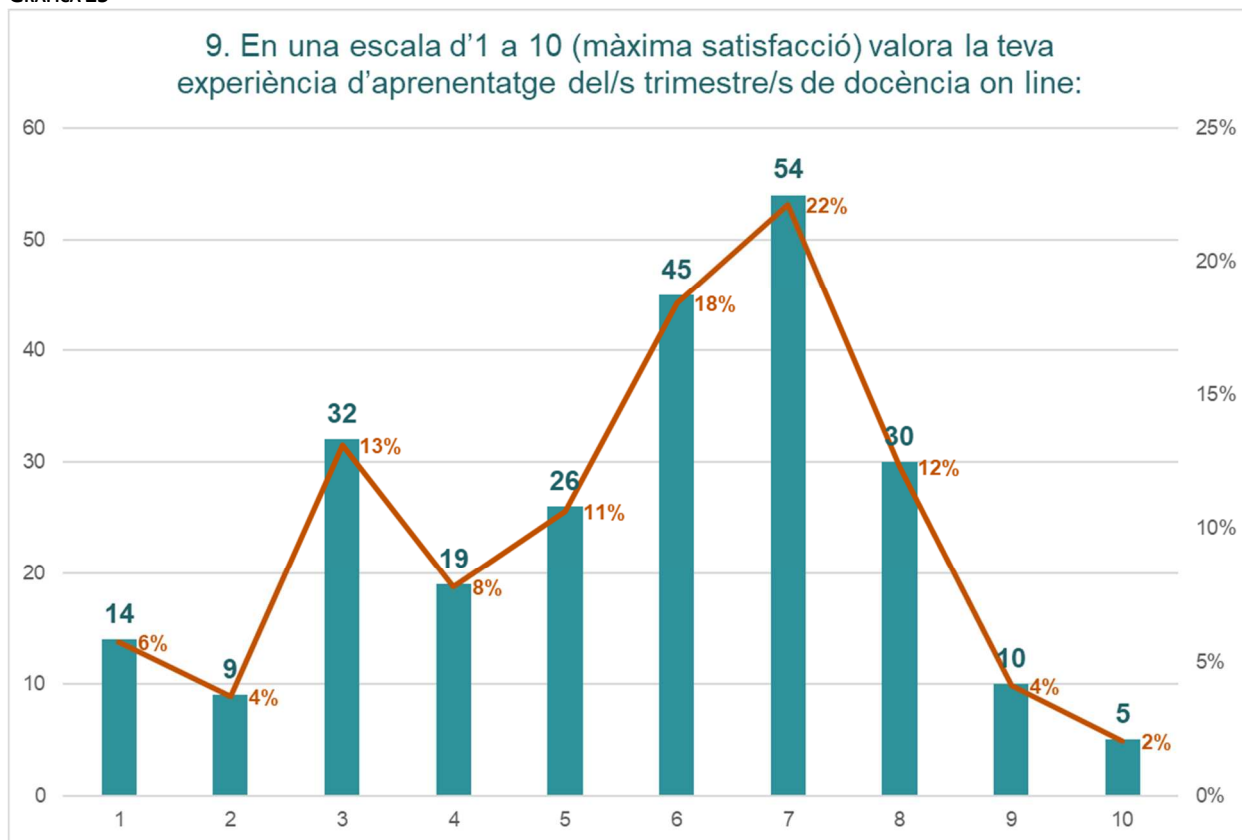

Per tenir més detalls de les respostes. vegeu l'annex 9, pregunta 13

ÍTEM 14. EN UNA ESCALA D'1 A 10 (MÀXIMA SATISFACCIÓ) VALORA LA TEVA EXPERIÈNCIA D'APRENTATGE DEL/S TRIMESTRE/S DE DOCÈNCIA ON LINE

33,74% DE L'ALUMNAT

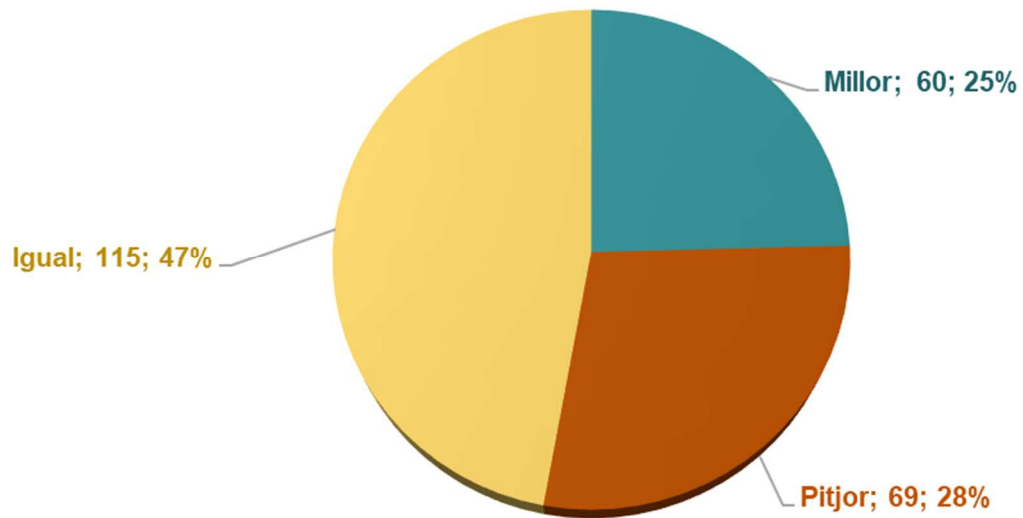
GRÀFICA 25

ÍTEM 15. COM HA ESTAT EL TEU RENDIMENT EN LES QUALIFICACIONS OBTINGUDES EN AQUEST ÚLTIM TRIMESTRE ON LINE EN RELACIÓ AMB L'ÚLTIM CURS PRESENCIAL?

33,74% DE L'ALUMNAT

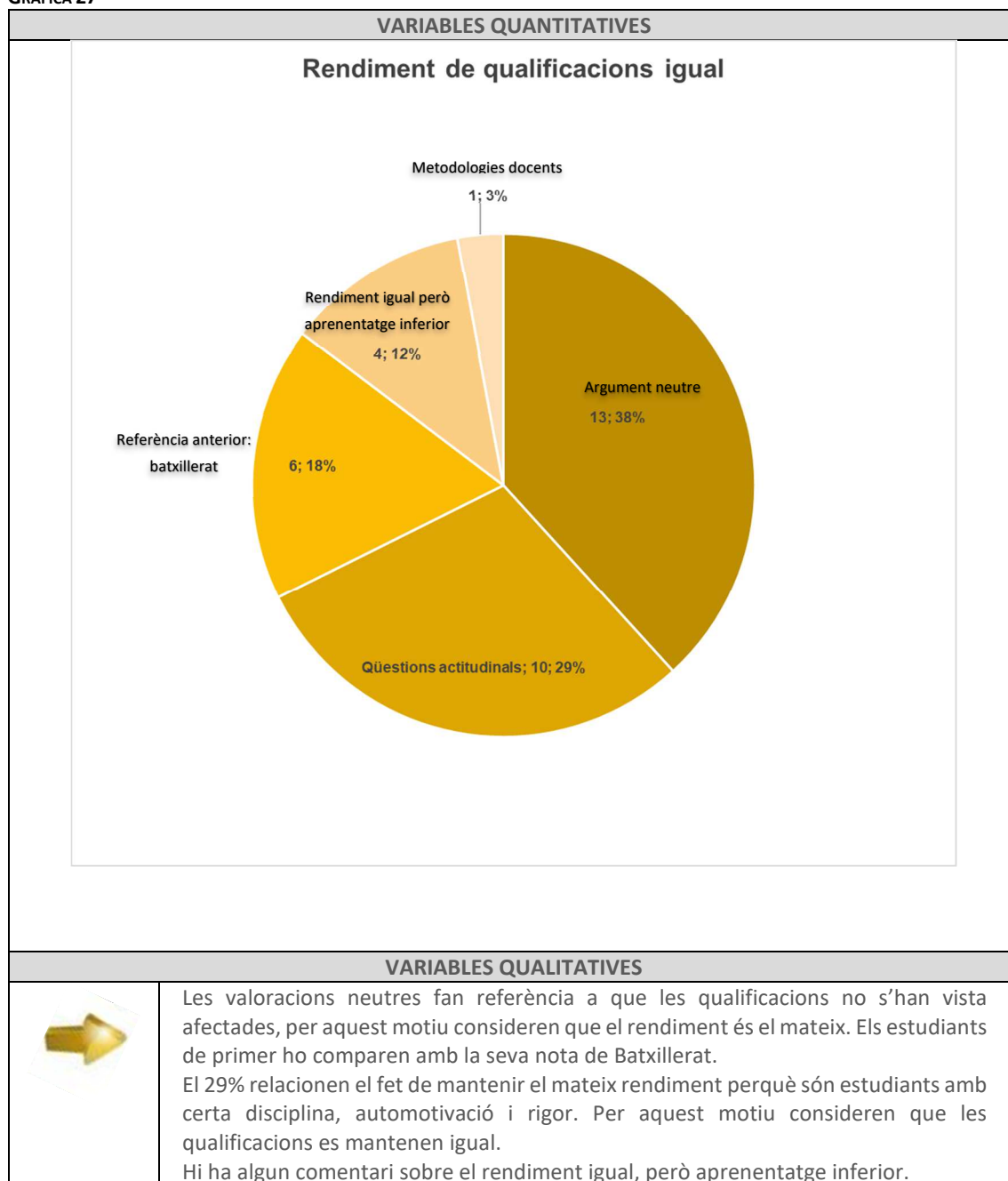
GRÀFICA 26

RESULTATS OBTINGUTS AMB EL 8,2% de l'alumnat (primera enquesta)

ARGUMENTACIÓ RENDIMENT DE QUALIFICACIONS IGUAL

GRÀFICA 27

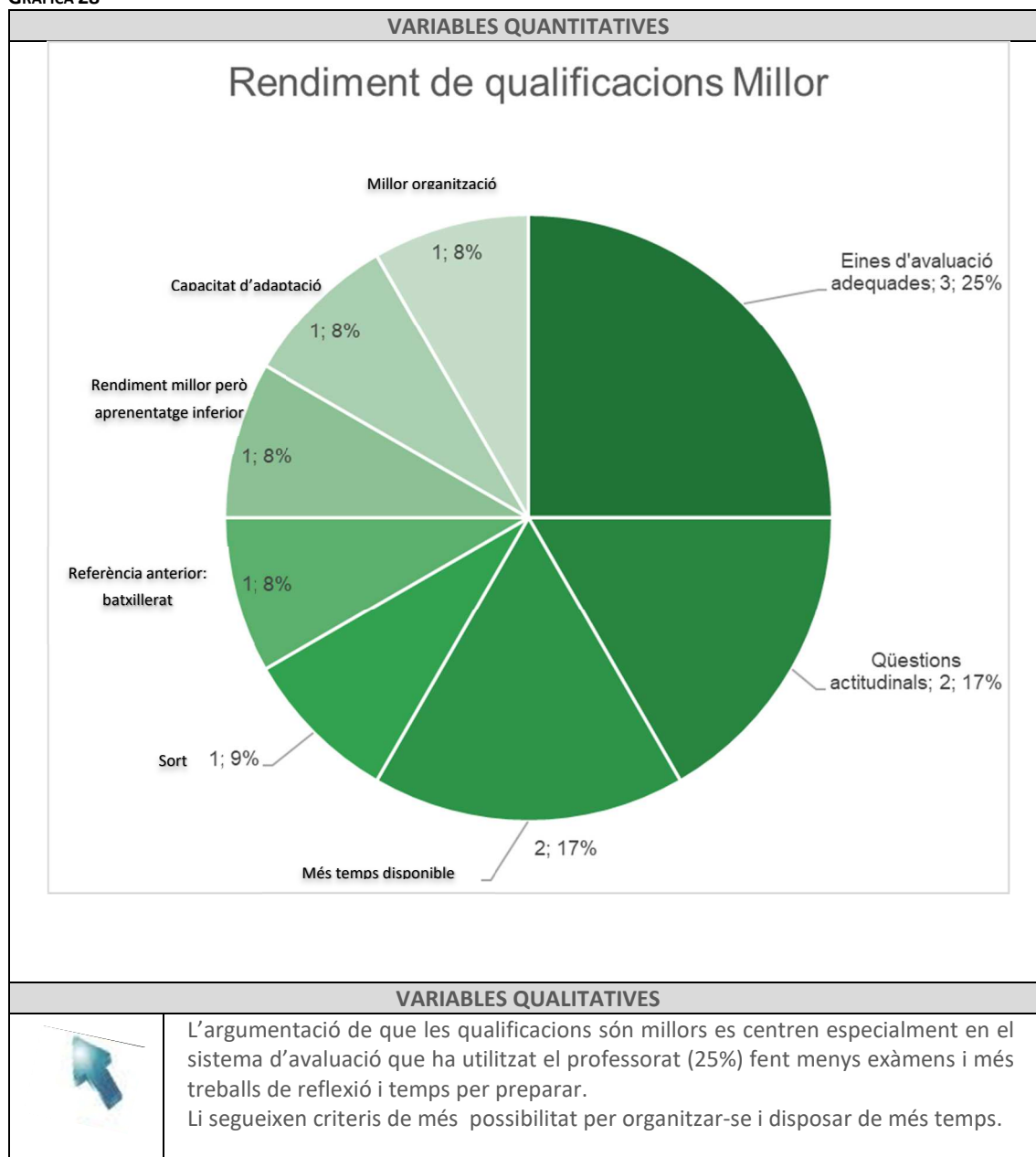

Per tenir més detalls de les respostes, vegeu l'annex 10, pregunta 15

RESULTATS OBTINGUTS AMB EL 8,2% de l'alumnat (primera enquesta)

ARGUMENTACIÓ RENDIMENT DE QUALIFICACIONS MILLOR

GRÀFICA 28

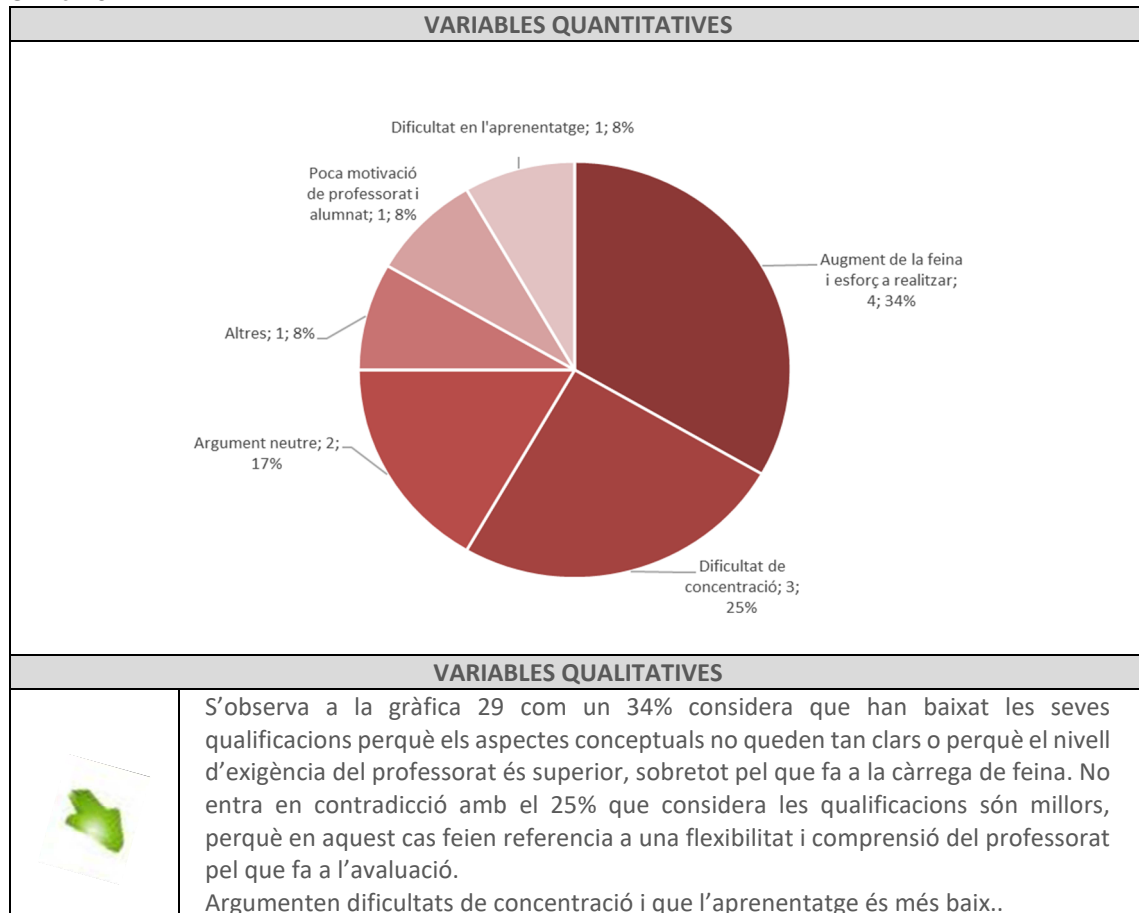

Per tenir més detalls de les respostes, vegeu l'annex 10, pregunta 15

RESULTATS OBTINGUTS AMB EL 8,2% de l'alumnat (primera enquesta)

ARGUMENTACIÓ RENDIMENT DE QUALIFICACIONS PITJOR

GRÀFICA 29

Per tenir més detalls de les respostes, vegeu l'annex 10, pregunta 15

● FOCUS GROUP

COMPETÈNCIES DESENVOLUPADES GRÀCIES A L'APRENTATGE ON LINE

Alguns/es alumnes durant el focus van destacar que l'aprenentatge on line els havia permès millorar la seva organització, gestió de el temps i autonomia.

"Pues al final, al menos en mi caso, lo que me pasó es que después de muchas semanas de retraso, aprendí a organizarme mejor y este año he llevado un calendario de las sesiones. Bueno, he montado mi propio calendario y he mejorado mucho de rendimiento porque a través de esta situación que he aprendido, pues a optimizar más en tiempo y ser más organizada. Entonces, en este caso, por mi parte, estoy rindiendo mejor".

Un altre alumne comenta que que ha millorat la seva capacitat de buscar informació mitjançant Internet, definint-se gairebé com "expert", aspecte que l'ajuda almenys a que els treballs que ha de realitzar no se li facin tan "pesats".

“Creo que al menos yo, que haya conseguido un poco el hecho de que como estamos tanto online, tanto con pantalla, al final creo que todos nos vamos a volver expertos en internet, porque algunos, buscando información sobre el trabajo, he ido descubriendo un montón de páginas web que al menos a mí, me ayudan para hacer un trabajo que no se me haga tan pesado”.

Però, en general, la majoria d'estudiants no destaquen haver desenvolupat competències en positiu; es defineixen cansats/ades i desmotivats/ades quan pensen que cada dia és igual a l'anterior i que el passaran darrere d'una pantalla, a més això no té de moment data de finalització. Un parell d'alumnes comenten haver empitjorat tant la seva vista com la seva oïda, després de tant ús de les pantalles.

“Lo siento. A parte, hay estudios que demuestran que el trabajo por pantalla cansa tres veces más que el trabajo presencial. Entonces, todo lo que es pantalla, pantalla, ya no sólo clases, sino los trabajos. Muchas veces también utilizamos el portátil, el ordenador o lo que tengamos, cansa mucho más. Y respecto a eso, yo no veo que haya implantado algo más en mi vida aparte de la miopía...”

“Y sordos”

MISSATGE FINAL PER AL PROFESSORAT PER PREPARAR EL SEGÜENT TRIMESTRE

L'alumnat com a missatge final per al professorat ha demanat en els dos focus que sigui el més humà possible, entenc amb això sobretot dos conceptes.

D'una banda, que tingui més empatia per la gent que estudia i treballa, sobretot a l'hora de demanar treballs, així com de participar a fòrums, o bé a seminaris, etc. Que el professorat pensi com està l'alumnat, que encara que tingui una vida social més limitada, té més ocupacions a realitzar, a part d'estudiar i que encara que no treballi, necessita desconnectar un temps de la pantalla per raons de benestar físic i mental. A més tornen a repetir que es gravin les classes per a tots els que no poden assistir a les síncrones per raons professionals.

“Quiero que sobre todo más empatía sobretodo con la gente que trabaja y estudia, mis amigos, generalmente, lo pasamos muy mal. Y eso justamente concuerda con lo que decía P. de que como estamos en casa podemos tener más tiempo para estudiar sus asignaturas, esto muchas veces es mentira y nos repercute negativamente a nosotros... sobre todo que piensen cuando nos van a enviar trabajos, o fòrums o seminarios, que piensen un poco más, esta pandemia nos ha dejado...sin familiares...muchos hemos perdido trabajos...nadie se para a pensar como está el alumno...”

“Yo sí que he oído de algún profesor que nos ha comentado como que estáis en casa y no salí os mando mucha más lectura de lo que normalmente haría si fueras a la universidad. Yo creo que esto no debería ir por ahí...”

“Casi obligatorio tener que grabar las clases por la gente que trabaja, por la gente que tiene problemas de conexión o por la gente que simplemente le va mejor mirar las clases por las tardes y trabajar por la mañana”.

D'altra banda, quan demana a l' professorat de ser més humà, entén amb això que no oblidi que tots són persones, i que si els/les docents gaudeixen fent classe, segur que contagiaran aquestes emocions a l'alumnat. Per aconseguir-ho es necessita generar més interacció entre les dues parts, evitant els que l'alumnat defineixen com "monòlegs" de dues hores, realitzant classes més motivadores, amb materials i treballs adequats, sense excedir.

"Yo a ver supongo que sonará un poco raro, pero que sean lo más humanos posibles. O sea, nosotros somos personas y que entendemos que todos...o sea entendemos que es una situación complicada porque la estamos pasando todos. Así que yo sinceramente, lo que les diría es que se lo intenten pasar como bien de alguna forma, porque si ellos se lo pasan bien, nosotras también disfrutaremos más o con más entusiasmo. Así que intenten hacer cosas que pues es lo que creo que dicho antes, que no sea solo un vídeo y ya está, sino que sea. No sé, no sé, algo así de interacción. No sé muy bien como explicarlo, pero que no sea tan frío..."

Es considera important que el professorat domini les eines digitals per dinamitzar una classe on line, per poder generar debats sense que resultin caòtics, recomanant l'ús de la càmera perquè puguin veure els companys i generar més vincle.

"La habilidad del profesor es esencial, porque si el profesor sabe dirigir el debate, es que te lo pases en grande, te lo pases en grande, en clase y por internet. Pero si el profesor no tiene habilidades en este sentido, la gente no dice nada, no participa nadie. Nadie quiere poner el micrófono, ni muchísimo menos la cámara..."

"Mi mensaje a los profesores: aprender a usar el collaborate..."

Realitzar activitats que vagin més enllà de les classe magistrals i que ajudin a fomentar la participació de la classe.

"Yo creo que las asignaturas que más estoy disfrutando son aquellas, que hay una interacción, que hay grupos más reducidos y que es eso. Conectamos las cámaras, charlamos al fin y al cabo es como que me siento más en la universidad, viendo, escuchando a una persona y no que todo el mundo esté con las cámaras desconectada..."

D'altra banda, que segueixi mantenint les classes magistrals, i que les exposicions siguin, com a màxim, de 45 minuts combinades amb altres metodologies, participatives.

"Aumentar la interacción y entender a los alumnos en el contexto de lo que decía, de que los materiales sean adecuados en cuanto a la cantidad de material que hay por hacer y demás y es interacción entre alumnos y que por favor no monólogos de dos horas, porque para eso ya ...Eso ya pasó a la historia ..."

5. CONCLUSIONS

Finalment, després d'analitzar els resultats, tant de les dues enquestes com dels focus group, es conclou que el Grau d'Humanitats, i en concret el seu professorat i el seu alumnat, han fet un gran esforç d'adaptació per afrontar la situació generada per la crisi sanitària, passant d'un aprenentatge presencial a un de prioritàriament on line. La percepció de l'alumnat ha anat canviant amb el pas el temps i la majoria aprecia i valora el treball del professorat.

Les dades de les enquestes, així com el treball d'aprofundiment en el Focus Group han posat de manifest que encara hi ha molts aspectes de millora perquè l'experiència de l'aprenentatge en modalitat on line sigui percebuda positivament. L'alumnat segueix prefereint la formació presencial, atès que aquesta modalitat aporta diversos elements intrínsecs en la presencialitat que no poden ser present en la modalitat on line malgrat que s'arribin a millorar els aspectes que comentem en aquestes conclusions. Especialment tot allò que fa referència al component social no formal de la Universitat (allò que es troba fora de l'espai acadèmic). Especialment en el FG, l'alumnat ha trobat en aquests trimestres activitats de la Universitat que no s'han portat a terme de forma on line. Aspecte que ha desmotivats i desanimats a alguns/es estudiants de primer curs que començaven els seus estudis aquest any. Per una altra banda, tot allò que representa interaccionar, compartir, intercanviar amb els/les companys/es no es recull i es difícil d'aconseguir a través de la pantalla.

Es pretén resumir en aquest apartat de conclusions, unes recomanacions per al professorat, que puguin ser de la seva utilitat de cara a la preparació del pròxim trimestre de docència on line.

- Fomentar la interacció i la participació de l'alumnat, combinant diverses metodologies. L'espai de seminaris és propici a poder fer-ho pel nombre reduït d'estudiants que assisteixen.
- Dissenyar les classes magistrals en blocs de continguts temporals. Per exemple, un màxim de 45 minuts d'exposició, intercalada amb pauses de 5-10 minuts.
- Valorar les activitats en grups reduïts que les plataformes de connexió on line contemplin i valorar la possibilitat d'incorporar-ho en les classes magistrals. Ara bé, fan referència al treball de reflexió i elaboració de contingut que poden fer in situ de forma on line, comenten que les presentacions que han de fer quan exposen el treball d'un grup, requereix d'un procediment i unes pautes per part del/de la docent.
- Augmentar el domini de les eines digitals i les plataformes de connexió on line que possibiliten la introducció de diferents metodologies docents i augmenta el grau de participació per part de l'alumnat. L'alumnat considera fonamental formar el professorat en el seu correcte ús.
- Enviar tasques a l'alumnat amb anticipació, que serveixin després per dinamitzar la classe síncrona (per exemple, lectures que després es comenten o que es

relacionen amb breus qüestionaris d'autoavaluació). Sistema que manté actiu i atent l'alumnat.

- A l'Aula Global es valora la realització de tasques i els qüestionaris d'avaluació o d'autoavaluació. Mentre que l'espai de Fòrum no és una eina útil per l'intercanvi de coneixement i opinió sobre un tema, per la complexitat que suposa haver de llegir les múltiples aportacions dels companys/es de curs.
- Preparar exàmens on line amb format diferent, no memorístic, que sigui de relacionar conceptes i que tinguin una durada llarga, de 24/48 hores, combinats amb treballs individuals que fomentin la reflexió. Destaquen que l'avaluació en modalitat on line requereix de temps i que és millor fonamentar-la en raonament i reflexió més que en aspectes memorístics.
- Combinar les activitats asíncrones amb les classes síncrones. En asíncron seguir amb el bon ús de l'Aula Global com a repositori, començant per posar les gravacions de totes les classes.
- En aquesta línia, mantenir el sistema de gravar les classes síncrones o incorporar vídeos de curta durada a l'Aula Global. Evitar l'ús de vídeos que superin els 15-20 minuts, limitar-ho a vídeos de curta durada, que ajudin sobretot a donar instruccions per facilitar la realització de tasques.
- Empatitzar més amb l'alumnat, tenir en compte la situació particular dels/de les alumnes, el que estan vivint a casa seva, que hi ha estudiants que han de treballar, així que no penalitzar en l'avaluació, ni excedir en l'assignació de treballs, lectures i tasques per realitzar (perceben que ha augmentat l'assignació de feines pel fet d'estar a casa estudiant).
- Ampliar el context on line a activitats que es puguin fer de forma presencial sempre que la situació ho permeti. Incloure altres espais més enllà dels seminaris i les classes magistrals (han valorat l'atenció del professorat que introdueix les tutories). Incloure la possibilitat de sortir de la pantalla fent visites (teatre, museus,...) qualsevol tipus d'acció que fomenti la interacció entre l'alumnat, sempre que la situació per la crisi sanitària ho permeti. Activitats que amplii el context universitari, encara que algunes siguin en modalitat on line.
- Incloure metodologies actives que promoguin debats, reflexió i classes més participatives.
- Recomana ús de la càmera en seminaris i grups reduïts, fent-ne certa pedagogia, és a dir explicant el perquè és beneficiós per al professorat, així com per a l'alumnat.

En definitiva l'alumnat vol veure un professorat que gaudeix fent classes i que sàpiga encomanar aquestes emocions.